

bibban

مکتبہ

TEMA:

Integration

Innehåll I/2016

9 KULTURER MÖTS I BOKBUSSEN

TEMA: Integration

I2 Hagalunds bibliotek ordnar språkkafé för asylsökande

I5 Kolumn: Immigranter är not Aliens

I3 Integrationen stor utmaning i Korsnäs

I6 "Invandrare bör få välja integrations-språk"

I4 "De är som våra egna ungdomar"

I8 Kolumn: Biblioteken spelar roll

AKTUELLT	4-8
TEMA: Integration.....	9-18
Kom med och gör Sidospår!	19
Högläsning på vårdarens arbetsschema	20
Trotjänaren.....	22
Bennäs rullar ut röda mattan	23
Gå inte vilse i biblioteket	24
Lästips	26
Hälsningar från styrelsen	28
Biblioteksglimtar	31

MESTA – ETT STÄLLE ATT MIXTRA OCH GREJA

7

4 VASA HUVUDBIBLIOTEK FICK NY BARN-
AVDELNING

22 EN BOKSLUKARE GÅR I PENSION

SLS publicerar **vetenskaplig litteratur** inom

• litteraturvetenskap • historia • språkvetenskap • folkloristik
• etnologi • genealogi • samhällsvetenskaper

Bland vårens nyheter finns:

Kirsi Vainio-Korhonen

DE FRIMODIGA

Barnmorskor, födande och kroppslighet på 1700-talet

Holger Weiss

SLAVHANDEL OCH SLAVERI UNDER SVENSK FLAGG

Koloniala drömmar och verklighet i Afrika och Karibien 1770-1847

Se vår utgivning på www.sls.fi

Integration light

Det var några år kvar av 1990-talet när flyttlasset gick över Östersjön till den lilla staden på den stora ön. Med i bagaget fanns ett färskt betyg som skulle öppna upp arbetsmöjligheter men också två små barn som gick in i det stora äventyret med spänning, men också med saknad över det som blev kvar i det hemvana. Havet var motsträvt och vågorna höga när vi äntrade båten och vid ankomst hade januarisolen redan gått ner och det första vi såg av den nya hemön var grått och dimmigt. På morgonen när vi vaknade i lägenheten i den lilla förorten utanför staden var det bara att ta sig ut för att utforska och komma tillrätta. Inget hade vi kunnat kolla upp innan på en smarttelefon eller dator.

Första mötet var den öppna förskolan där barnen skulle hitta nya vänner, lite längre bort låg ICA och apoteket och folkandvården. Allt vad vi behövde med andra ord. Min blick sökte sig ännu lite längre bort och där bakom knuten tillsammans med ungdomsgården hittade jag slutligen det jag egentligen sökte efter, folkbiblioteket. Lokalen var inte stor men barnen intog den med stor entusiasm och glädjen visade inga gränser då alla de böcker de kände igen och mycket mer låg uppdukade inför dem. Jag hittade all den information jag behövde för att börja bygga upp det nya livet på okänd mark och vi betraktades aldrig som annorlunda eller var tvungna att förklara varifrån vi kom eller vad vi hade där att göra. Efter

en tid dristade jag mig att fråga bibliotekarien om jag kunde få låna en bok med SAB:s klassifikationssystem; jag måste ju börja öva inför det jobb jag nästan var säker på att skulle komma någon dag. Hon avslöjade inte sin förvåning men beklagade att de inte hade utlåningsexemplar av den. En tid efteråt blev vi kolleger och skrattade många gånger åt situationen där hon höll på sin yrkesetik och jag inte ville avslöja mig för att mista min roll som vanlig besökare och kund på biblioteket.

Vi åkte av fri vilja. Vi hade språket (om än dialekten ställde till med lite besvär i början). Vi hade kulturen och vi kände till hur samhället fungerade, men för oss blev biblioteket livlinan och den naturliga platsen att vistas på och möta både andra i samma situation och de lokala invånarna. För den enskilda människan är värdet av bibliotekets service högt och i det här numret av Bibban får vi ta del av Esbos bokbuss besök på asylboenden, språkkaféer på Hagalunds bibliotek men också Esse biblioteks betydelse för den udda fågeln, den unga Kaj Korkea-aho. Ni håller i er hand en Bibban som ser lite annorlunda ut än tidigare nummer. En ny layout och en ny chefredaktör har satt sina spår i tidningen. Vi började året med ett möte kring tidningen och det gläder mig att entusiasmen var stor och förslagen haglade kring bordet. Nu är det er tur som läsare att komma med respons.

Jag ser fram emot att jobba som ordförande för FSBF tillsammans med styrelsen

och alla andra aktiva FSBF:are. Mycket har ändrats men mycket känns också igen sedan jag senast var med och jag tror starkt på att vi tillsammans kan åstadkomma mervärde på det finlandssvenska biblioteksområdet. Vad vi skall göra och hur vi gör det är upp till er medlemmar. Kontakta gärna mig eller någon i styrelsen och berätta vad som är viktigt just för dig.

Karolina Zilliacus
Ordförande för FSBF

Bibban

är Finlands svenska biblioteksförnings medlemstidning, som utkommer tre gånger om året. Bibban publiceras även på www.fsbfi.fi. Kontaktuppgifter till redaktionen och styrelsemedlemmarna finns på sid 30.

Chefredaktör

Malin Holmén (bibban@fsbf.fi)

Redaktörer

Lisa Strömsholm

Mikaela Byskata-Ahlskog

Ansvarig utgivare

Karolina Zilliacus (ordf.)

ISSN 1459-5044

Layout Heidi Jylhä, Solid Media

Tryckeri Forsberg, Jakobstad

Annonser

Vill Du annonsera i Bibban?

Hör i så fall av dig till bibban@fsbf.fi.

Annonspriser:

Helsida (bakpärm) 350 €

helsida (inlaga) 300 €

halvsida 200 €, fjärdedelssida 150 €

Material

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per e-post till bibban@fsbf.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera text och bilder före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material

Medlemsavgift

Ordinarie medlem 25 €

Studerande, arbetslösa, pensionärer,

moderskaps- och vårdlediga 10 €

IBAN: FI1280001270200513

BIC: DABAFIHH

Referensnummer: 30 050 15

Betalarens namn bör vara samma som medlemmens.

Adressändringar

Meddelas per e-post till medlem@fsbf.fi

Webbplats www.fsbfi.fi

Biblioteken i Östnyland valde Koha

De östnyländska biblioteken har valt Koha som nytt biblioteksdatasystem och Finna som nätbibliotek. Om allt går enligt planerna övergår Porssebiblioteken (Askola, Borgnäs, Borgå och Sibbo) till Koha hösten 2016. År 2017 står Lovisa, Lappträsk, Mörskom och Pukkila i turen.

Koha är ett bibliotekssystem som baserar sig på öppen källkod. Det betyder bland annat att biblioteken själva kan och ska vara med och bestämma om och utveckla bibliotekssystemets egenskaper. I Finland var Joensuu bibliotek först med att ta i bruk Koha. Nu när allt fler bibliotek och kommuner vill övergå till Koha har man bestämt att ett aktiebolag, Koha-Suomi Oy, grundas för att administrera, utveckla och upprätthålla Koha i Finland tillsammans med biblioteken. Joensuu, Kouvolan, S:t Michel, Uleåborg, Rovaniemi och Åbo skrev under ett samförståndsavtal om aktiebolaget i februari. Bolaget börjar sin verksamhet i juni och kommuner som kommer med senare får teckna aktier i bolaget. (MH)

Bibliotekscyklar besöker Åbolands skärgård

Bibliotek på två hjul. Med cyklarna ska Blankabiblioteken marknadsföras på festivaler och marknader. På bilden Eva Myrberg, bibliotekarie i Nagu.
Foto: Jessica Karlsson

Två specialdesignade bibliotekslådcyklar i Kimitoöns kommun och Pargas stad skall under våren, sommaren och hösten marknadsföra biblioteken i den åboländska skärgården. Cyklarna kommer att finnas där det händer: på festivaler, kulturdagar, marknader med mera. Vi vill

berätta om Blankabibliotekens service och tjänster, speciellt vårt e-material. Projektet har genomförts med understöd från Regionförvaltningsverket.

Eva Myrberg

Vasa huvudbibliotek fick ny barnavdelning

Vasa huvudbiblioteks barn- och ungdomsavdelning flyttade ned från andra till första våningen i december 2015. Avdelningen flyttade för att det skulle bli lättare för besökare som kommer med barnvagnar och kärror. I samband med flytten fick avdelningen nya röda hyllor och två avskilda rum: ett sagorum och ett spelrum.

Kunderna har gett positiv respons. Speciellt mycket gillas delen för småbarn, sago- och spelrummet. Bilderböckerna kommer mera till sin rätt i bokvagnarna och de lånas mycket, berättar avdelningschefen **Minna Rinta-Valkama**. I det nya sagorummet kan man hålla sagostunder ostört och övriga tider får rummet fritt användas av barnfamiljer. Rummet har heltäckningsmatta som är skön att krypa på för småbarn. Omändringens mål var att skapa en trivsamt avdelning där barn och unga gärna vill vara. Rinta-Valkama ser tydligt att kunderna numera tillbringar mera tid på barnavdelningen än tidigare.

– Senaste vecka berättade en mamma att det har blivit svårt att få hem barnen från bibban, skrattar hon. Kunderna upplever att den nya avdelningen är större, även om kvadratmetrarna är ungefär desamma och hyllmetrarna till och med har minskat. Avdelningens personal gillar den nya höj- och sänkbara betjäningsskivan som är ergonomisk för personalen och mera tillgänglig för kunderna. Flytten har även förenklat det praktiska biblioteksarbetet.

Barn- och ungdomsavdelningen finns nu intill receptionen där kunderna får nya lånekort, hämtar reservationer och betalar eventuella avgifter. Eftersom också återlämningen sker intill den nya avdelningen behöver vi inte transportera de tunga kärrorna med återlämnade böcker genom huset och upp till andra våningen mera, berättar Rinta-Valkama.

Susanna Saari
(Översättning: Lena Sångfors)

Glatt i gult. Barnavdelningen flyttade en våning ned, fick ny ställbar disk, nya hyllor, sagorum och spelrum. På avdelningen för småbarn är hyllorna låga och den dominerande färgen gul.

Nu är en grundlig renovering klar

Nationalbiblioteket har åter öppnat sina dörrar. Huvudbyggnaden som byggdes enligt Carl Ludwig Engels ritningar år 1845 och Rotundan från år 1906 har genomgått en grundlig renovering som tagit över två år. Många gamla inredningsdetaljer som dörrposter och golv i läsesalarna har återställts i sitt ursprungliga skick, och takmålningarna har restaurerats. Fasaden har i stort sett bevarats, men Rotundan har fått en något ljusare färgton. Biblioteket har samtidigt försetts med modern teknik som gör utlåningen och logistiken smidigare för användarna. Man har särskilt satsat på digitala lösningar. Ny litteratur kommer att presenteras synligare än tidigare, och den öppna samlingen är nu indelad enligt forskningsområde.

Det förnyade Nationalbiblioteket invigdes 1.3.2016 av fru Jenni Haukio.

Martin Ginström

Foto: Kallerna/Wikimedia Commons

Äntligen klart! Bibliotekarie Mikko Heliölä och ledande bibliotekarie Leena Rehnström var nöjda när det meröppna biblioteket öppnade i november, efter en arbetsdryg höst. Foto: Malin Hollmén

Meröppet i Söderkulla

Östnyland fick sitt första meröppna bibliotek när Söderkulla bibliotek i Sibbo blev meröppet i november 2015.

Söderkulla i södra Sibbo är ett område som växer fort. Också filialbibliotekets besökar- och lånesiffror har stigit för varje år sedan det nya biblioteket öppnade för sex år sedan. Kunderna är nöjda med sitt bibliotek, men många jobbar på annan ort och kunderna har önskat kvällsöppet fler dagar i veckan och söndagsöppet. Biblioteket finns i samma byggnad som en stor S-Market och idén är att biblioteket nu ska vara öppet alltid när mataffären är öppen. I början betydde det till klockan 21 alla vardagskvällar, men så förlängde mataffären sina öppettider och nu är biblioteket öppet klockan 7-22 på vardagar, 7-21 på lördagar och 10-21 på söndagar. Personalen betjänar som förr på vardagar: måndag till onsdag klockan 10-20, torsdag och fredag klockan 10-16. På lördagar har biblioteket inte längre betjäningstid.

Det meröppna biblioteket har fått en bra start. Kunderna är glada och allt fler har skaffat pinkod till sina kort för att kunna komma in under självbetjäningstiden. Tekniken har i det stora hela också fungerat bra, trots att vissa mindre saker ännu borde förbättras.

Det meröppna biblioteket i Söderkulla har ingen åldersgräns. Under vintern har det varit några fall med ungdomar som har låtit stora kompisgäng komma in med ett och samma kort och gjort sig skyldiga till små illdåd. Ungdomarnas kort har i de här fallen spärrats för ett par veckor. Biblioteket hoppas att de här åtgärderna räcker och att Sibboborna kommer att ta väl hand om sitt vardagsrum!

Malin Hollmén

Kyrksläatts huvudbibliotek renoveras och byggs ut

Huvudbiblioteket i Kyrkslätt ska renoveras och byggas ut och planeringen är i full gång. Det nuvarande biblioteket, som blev färdigt 1982, har 1 700 nyttokvadratmeter. Den gamla biblioteksbyggnaden genomgår en grundlig renovering och tillbyggnaden kommer att ha ungefär 2 000 nyttokvadratmeter.

Huvudplanerare är arkitektbyrån JKMM Arkkitehdit Oy, som bl.a. har planerat biblioteken i Seinäjoki och Åbo. De första skiserna blev färdiga i slutet av hösten 2015. Enligt planerna har bibliotekets nya och gamla sida en enhetlig fasad och biblioteket ska också i fortsättningen ha två våningar.

Projektet kostar dryga 9 miljoner euro varav Undervisnings- och kulturministeriets bidrag täcker 2,06 miljoner euro. Kyrksläatts bibliotek hör till de sista byggprojekt som finansieras med hjälp av statsstöd eftersom de här örönmärkta statsstöden för biblioteksbyggnade har slopats.

Byggnadsarbetet kör igång ännu under det här året och först görs tillbyggnaden på det nuvarande bibliotekets norra sida. När tillbyggnaden står klar börjar renoveringen av den gamla sidan. Planen är att biblioteket hela tiden kan hållas öppet och färdigt ska allt vara 2019.

I det nya biblioteket kommer fler aktörer att samsas under samma tak: biblioteket, en ungdomsgård, en invånarpark, musikskolan, Luckan och ett café. De andra aktörerna har hörts under planeringen så att det nya huset ska fungera så bra som möjligt för alla parter.

Kunderna har aktivt kommit med önskemål gällande det kommande biblioteket. Mest har man önskat sig ett café, platser att studera och arbeta på vill många också ha mer av. Det finns också önskemål och förväntningar på allaktivitetssalen som ska finnas i den nya delen. Bibliotekets personal ser fram emot att få arbeta med de andra aktörerna i nya och tidsenliga lokaler.

Johanna Valo
(översättning Paula Roselius)

Elever i Kronoby läste tre ton böcker

Vikten av läsning + böcker som mäts i vikt = projektet Läsvikten. Många välfyllda ryggsäckar och kassar känkades ut ur och in i biblioteken och bokbussen i Kronoby kommun under fyra intensiva veckor hösten 2015. Eleverna i åk 1-6 fick träna både arm- och läsmuskler under projektets gång, för det är inga små mängder böcker som har burits mellan bibliotek, skola och hem.

Klasserna 1-6 i kommunen fick tävla om vilken klass som läste mest böcker i kilogram räknat under fyra veckor. Tre simhallsbesök för hela klassen låg i vinstpotten att tävla om. För att göra tävlingen mera rättvis tävlade åk 1-2, åk 3-4 och åk 5-6 om varsitt pris. Kampen mellan skolklasserna väckte tävlingsinstinkten hos många och flera elever hittade ny läsinpiration. Innehållet i bibliotekets barnbokshyllor glesnade betydligt under dessa veckor och många låntagare fick bekanta sig med nya författare

när den egna favoritserien var utlånad. Hög-läsning hemma och i skolan var också tillåten och det gladdade oss att många vuxna och barn fick mysiga lässtunder tillsammans.

Alla klasser kämpade väl, men Terjärv skola kammade hem vinsterna i alla ålders-kategorier. Vi hoppas att både läs- och kanske armstyrkan har förbättrats för alla fantastiska läsviktsdeltagare. Hela 3 000 kg läste

eleverna i kommunen tillsammans under bara fyra veckor. Det är lika mycket som en medelstor trubbnoshörning, som två giraffer eller en mindre lastbil. Hur många kilogram böcker har du läst i år?

Mikaela Byskata-Ahlskog

De läste mest.
Terjärv skola kammade hem vinsterna i alla ålders-kategorier. På bilden årskurs sex.
Foto: Eivor Hansén

Mesta

– ett ställe att mixtra och greja

Mestan finns mitt i bibban. I februari ordnades en robotikverkstad i Mestan, under en fortbildningsdag kring mediefostran. Foto: Malin Hollmén

I januari öppnades Mestan i Kyrksläatts huvudbibliotek. Mestan är en plats mitt i biblioteket, avgränsad med bokhyllor, där man kan greja med allt möjligt. Man kan till exempel pröva på att printa små prylar med 3D-skrivaren eller göra mönster med vinylskäraren och trycka dem på tyg med värmpressen. I Mestan finns också lamineringsapparat, dokumentförstörare och datorer.

Det kostar inget att använda apparaterna, men en materialavgift uppbärs för vinylskärarens material och lamineringsfickorna.Handledning i hur man använder apparaterna ges på biblioteket. På onsdagskvällar ordnas öppen verkstad dit alla är välkomna, eller så kan man reservera tid för personlig handledning. När man har bekantat sig med

apparaterna kan man reservera dem för att använda dem på egen hand.

Evenemang som har med datateknik och tekniska apparater att göra ordnas i fortsättningen i Mestan. Hit hör tisdagsmorgnarnas digikafé, dit man kan komma med frågor kring datorer, pekplattor eller e-material och söka lösningar på eventuella problem tillsammans med personalen över en kopp kaffe.

Alla apparater har anskaffats med projekt pengar. Kyrksläatts bibliotek fick 40 000 euro från Regionförvaltningsverket för projektet "Digicoaching". Projektet pågår hela året och vi kommer att investera i apparatur, utveckla våra handledningstjänster samt ordna olika verkstäder. Följande anskaffning

till biblioteket är legoroboter med vilka man kan öva programmering på ett roligt och meningsfullt sätt. Biblioteket skaffar också tio nya iPads, vilket betyder att det snart finns en hel klassuppsättning av dem i biblioteket. Det här möjliggör samarbetsprojekt med skolorna. Redan under våren kommer biblioteket att ordna flera diktverkstäder med programmering som en ny ingrediens.

Med projektbidraget har en projektarbetsare anställts. Dessutom har en datanomalpraktikant varit till stor hjälp med att starta och påbörja arbetet med Mestan. Praktikanten har installerat de nya apparaterna samt handlett personalen och sammanställt bruksanvisningar för apparaterna.

Johanna Valo
(Översättning Paula Roselius)

Nya apparater. Personalen bekantar sig med 3D-skrivaren. Foto: Johanna Valo

Män håller sagostunder i Närpes

Ungdomars, och speciellt pojkars, sjunkande läsförmåga har uppmärksamats på många håll under de senaste åren. Biblioteket i Närpes tog fasta på detta och ordnade under hösten 2015 sagostunder med temat "Killar som läser", det vill säga män som läsande förebilder. Publiken bestod i huvudsak av barn under skolåldern. Högläsarna representerade olika åldersgrupper och yrkeskategorier för att evenemanget skulle bli

så mångsidigt som möjligt. Biblioteket efterlyste manliga högläsare, men tyvärr nappade ingen den vägen. Vi vaskade istället fram potentiella kandidater och frågade dem personligen. Glädjande var att så gott som alla förtjust tackade ja!

Sagostunderna är en del av projektet Bokstafetten. Projektet är ett samarbete mellan biblioteken i Närpes, Korsnäs, Kristinestad och Malax och gör det möjligt att

erbjuda högläsarna ett litet arvode. Marknadsföringen har skett med infolappar till daghemsbarnen, info på bibliotekets webbsidor och Facebooksida samt med en notis i den lokala TV-kanalen.

Sagostunderna blev mycket populära och därför fortsätter vi med dem åtminstone under våren 2016.

Kristine Bårdén

Storyteller. Maria Serrano vill inspirera till berättande. Foto: Edgar Ramos

Levande ord i Raseborg

Under hösten 2015 ordnade Raseborgs stadsbibliotek berättarprojektet Levande ord. **María Serrano**, professionell storyteller, besökte alla stadens bibliotek och uppträdde för 18 barngrupper i olika åldrar, allt från dagis till högstadium. Under de flesta berättartimmar deltog även **Suvi Kaukonen** med improviserad musik, vilket var mycket uppskattat.

– Som medlem av en språklig minoritet tycker jag att det är oerhört viktigt att speciellt barn och unga får lyssna till ett levande språk som går utanför vardagsramarna, säger Serrano. När man lyssnar förstår man mera av sammanhanget än annars. Jag ser också det här som ett inspirationsprojekt,

jag hoppas att det uppmuntrar till mera berättande. Jag hoppas kunna inspirera folk till att söka berättelser på biblioteket, göra dem till sina egna och dela dem med barn.

Serrano ledde också en berättarworkshop för föräldrar och pedagoger. Man träffades fyra gånger under hösten och workshopen avslutades med att de som ville fick uppträda på Bokkalaset. Till helheten hörde också två berättarkvällar för vuxna, Kura skymning i Ekenäs och Ljus i mörkret i Bromarv. Berättarprojektet lever vidare och tar sig nya former under våren, då Serrano ordnar en Världsberättardag för asylsökande barn i Karis.

Lisa Strömsholm

Fortbildning – ett plock

Fredag 15.4: Ordkonstseminarium på finska: ”Taaperotarinoita ja riimikylpyjä – avaimia pienten lasten sanataidekasvatukseen”. Plats: Åbo stadsbibliotek. Arrangör: Egentliga Finlands landskapsbibliotek och Centret för konstfrämjande.

Måndag 18.4: Mångkultur och bibliotekstjänster för invandrare. Utbildning på finska för personal på de allmänna biblioteken. Plats: Böle bibliotek, Helsingfors. Arrangör: Regionförvaltningsverket och Finlands Biblioteksförning (Suomen Kirjastoseura).

Fredag 13.5: FSBF:s Vårseminarium Trivas@jobbet.nu. Tema välmående på arbetsplatsen. Plats: Nordens Hus i Tammerfors. Anmälan senast 29.4, konferens@fsbf.fi (Mera information på bakpärmen).

Tisdag 24.5: Från språkstrategi till småbarns sagostund: Inspirationsdag för personal inom småbarnspedagogik och bibliotek. Plats: Vasa. Arrangör: Regionförvaltningsverket.

Mer information och anmälningar på www.kirjastot.fi, www.biblioteken.fi och på regionförvaltningens webbsida www.avi.fi/svenskaenheten.

Segrare i Läs kampen. Efter en jämn kamp vann laget från Nedervetil skola.

Läs kampen är läsning och frågesport

I januari startade en ny läskampanj i Kronoby. Årskurserna 3-4 i alla kommunens skolor fick en lista med 12 böcker som alla skulle läsa. Biblioteket plockade ihop boklådor till skolorna och eleverna läste allt vad tygen höll. I varje skola hölls sedan en semifinal med 24 frågor som var sammanställda av personal från skolan och biblioteket. Eleverna besvarade frågorna individuellt och de fem bästa från varje skola bildade laget som tog sig till finalen.

I finalen kämpade 6 skolor om huvudvinsten som bestod av presentkort till en bokhandel. Det var en jämn kamp hela vägen. På slutrakan var det tre skolor som låg lika och luften vibrerade av spänning. När sista frågan var ställd stod det jämnt mellan Nedervetil skola och Söderby skola. En utslagsfråga om *Alberta Ensten och Uppfinnarkungen* avgjorde tävlingen till Nedervetils fördel. Alla finalister fick också varsin penal med Läs kampens logo, som var designad

av **Wilma Nyberg**. Medan åk 3-4 tävlade i läsning arbetade åk 1-2 med sagor i olika former och för dem avslutades sagoprojektet med en hejdundrande sagodag där man fick klä ut sig och visa för andra skolor hur man arbetat med sagotemat.

Fredrik Smulter kickstartade åk 5-6 som använde dessa vinterveckor till att forska om sina egna intressen, ”Min grej”. Smulter berättade för eleverna hur han själv läst sig till hur man ska träna och äta för att bli riktigt stark och eleverna fick sedan välja något de ville forska om och sedan presentera för de andra. I Kronoby har man sedan några år tillbaka bildat en läsgrupp med lärare från åk 1-6 och en representant från biblioteket. Tillsammans har läsgruppen planerat verksamhet som involverar bibliotek och skola och som kunnat genomföras tack vare projektunderstöd från Regionförvaltningsverket.

Mikaela Byskata-Ahlskog

Inför start. Det är mycket skratt och prat när den mångkulturella personalen samlas i bussen i garaget i Esbo inför starten mot asylboendet i Siikajärvi.

TEMA: Integration

Kulturer möts i bokbussen

Esbos bokbuss Välkky besöker regelbundet asylboenden. När biblioteket rullar i väg till förläggningarna lastas det med både pappersböcker och levande böcker på många språk.

TEMA: Integration

Det är full rulle i bokbussgaraget i Esbo centrum. In i bussen rullas ett digitalt aktivitetsbord och hyllor med böcker på bland annat arabiska och somaliska. Flerspråkiga affischer hängs upp på glasörrarna och en efter en anländer de personer som ska åka med den här eftermiddagen. Servicechef **Eva Wilenius** samlar dem i bussen:

– Tack att ni alla kom med i dag! Jag kommer att tala både finska och engelska och hoppas att alla förstår mig, säger hon till **Toni Kettinen, David Muñoz, Rian Alramadhani, Sumayah Aboalnajar, Yorub Aden, Katia Shklyar, Eeva Klingberg** och **Reband Khoshnaw**.

En del av dem är bibliotekspersonal, andra praktikanter och några är frivilliga. Den internationella personalen behövs särskilt väl i dag, för bokbussens mål är Siikajärvi asylboende i norra Esbo. Det var meningen att också några musiker skulle följa med, men de blev tyvärr sjuka, förklarar Eva Wilenius för personalen.

– Men Toni kommer att improvisera något med gitarren. Vi har med oss pinsmaskinen och häften om någon vill öva sig på finska. Var finns den varma saften? Nu ska vi se, om tio minuter måste vi starta. Vem åker med bussen och vem med privata bilar?

Kommungränsen inget hinder

Esbos bokbuss Väckky har sedan hösten regelbundet besökt asylboenden både i Esbo och i grannkommunen Kyrkslätt. Det började med att det öppnades en stor förläggning i Evitskog i Kyrkslätt. Kyrkslätt har bara en bokbuss, medan Esbo har två.

”Om man alltid ska vara säker på hur det kommer att gå är det mycket man inte vågar göra.”

– Vi ville hjälpa, lära och förstå och tyckte inte att en kommungräns var något hinder, säger Eva Wilenius.

Biblioteken i Esbo har sedan tidigare både användare och personal med mångkulturell bakgrund. I bibliotekets principer står det skrivet att man jobbar för mångfald och allas integrering i samhället, så det var inget stort steg att också börja jobba med asylsökande. Det fanns ganska stora samlingar av böcker på många av de språk som de asylsökande talar. Man kompletterade med att köpa in nya ordböcker och läroböcker i finska och fick förutom den egna personalen med sig frivilliga som talar arabiska, dari, farsi, somaliska med mera.

Ansvar för de svagaste

Asylboendet i Siikajärvi får besök av bokbussen varje tisdag klockan 15-17. Siikajärvi är ett glest bebyggt egnahemsområde cirka 15 kilometer från Esbo centrum. Tidigare hade bokbussen flera hållplatser på området, men de drogs in på grund av för få besökare.

Eva Wilenius berättar att biblioteket har fått en del negativa kommentarer från folk som bor på området och som undrar hur

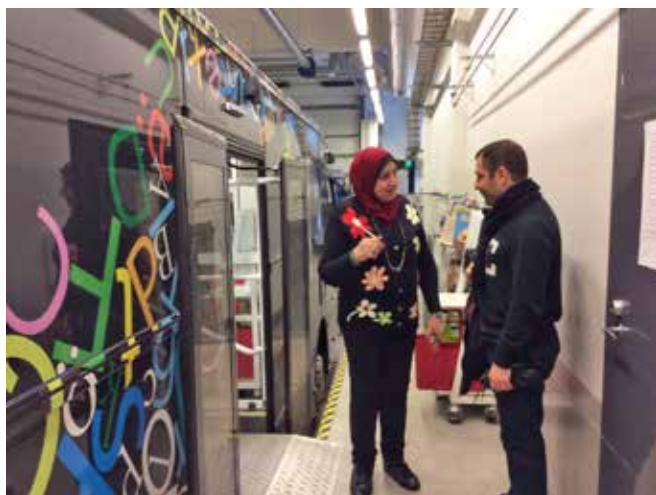
bussen har tid att åka till förläggningen när deras hållplatser drogs in. Men hon säger att biblioteket har ett ansvar för de svagaste.

– När man tar det ansvaret kan andra kundgrupper reagera, men vi försöker bemöta all kritik på ett konstruktivt sätt. Faktum är att de flesta finländare som bor i Siikajärvi har bil och lätt kan ta sig till våra bibliotek. Vi har också bjudit in alla som är intresserade till bussen och erbjudit oss att ta med materialbeställningar till de Siikajärvibor som önskar det.

Att det inte är så lätt att ta sig härifrån utan bil blir klart när vi den här regniga eftermiddagen kör genom skogen längs krokiga vägar och slutligen når asylboendet, som fungerar i en stor, gammal skolcentral som består av många byggnader. Bokbussen parkerar utanför en av byggnaderna. Vi ser två barn som försöker ta sig fram längs en isig gångväg. Några unga män står och röker framför huvudbyggnaden. Men i övrigt är det tyst och stilla, trots att det här är ett tillfälligt hem för hundratals personer som väntar på ett besked som kommer att bli avgörande i deras liv.

Pinsmaskin, spel och gitarr

Inne i bussen är det däremot liv och rörelse. Bibliotekets områdeschef **Sunniva Drake** har anlänt och nu fördelas uppgifterna. En del av personalen dirigeras in i asylboendet, medan andra får stanna kvar i bussen. Med in i boendet följer pinsmaskinen, gitarren, häften och pennor. Alla gäster som anländer till asylboendet måste skriva namn och kontaktuppgifter i en mapp i receptionen, men sedan är det fritt fram att starta aktiviteter i lekrummet. Här finns låga bord och stolar,

Från samma land. Sumayah Aboalnajar och Reband Khoshnaw hjälper båda till i bokbussen. De träffas för första gången och inser att de bott nära varandra i Irak.

Känns viktigt att hjälpa. Servicechef Eva Wilenius åker gärna själv med, när bokbussen besöker asylboenden.

Alla behöver böcker. Det säger Adnan Abdullah Ahmed (t.h.), asylsökande från Irak, som får hjälp i bokbussen av sin landsman Rian Alramadhani.

leksaker och spel. Golvet pryds av färgglada Ikeamattor.

När vi kommer är rummet tomt, men det tar inte länge förrän några barn försiktigt stiger på.

– Kom så gör vi en knapp tillsammans, säger Eeva Klingberg på finska och arabiska och tar ett av barnen i handen.

Så kör det igång och snart är rummet fullt av barn som vill göra pins, testa Toni Kettinens gitarr eller spela Afrikas stjärna med någon ur bibliotekspersonalen. En flicka i 10-årsåldern kommer fram till mig:

– Vihko, vihko, säger hon med vädjande blick.

Hon vet att personalen brukar ha med sig häften och pennor. När man inte äger någonting kan också ett vanligt rutigt skolhäfte vara åtråvärt.

Hjärnan behöver näring

Rian Alramadhani har stannat kvar i bussen för att hjälpa dem som kommer för att låna. Han kom till Finland från Irak för två år sedan, kan redan bra finska och förstår sig på det finländska samhället. Han är utbildad tandläkare, men frivilligjobbar i bokbussen. På asylboendet i Siikajärvi träffar han många landsmän. En av dem är **Adnan Abdullah Ahmed**, som kommer till bokbussen varje tisdag. Han blir glad över att träffa Rian Alramadhani och de pratar en lång stund.

För mig berättar han att han brukar låna filosofiska böcker, romaner och dikter på arabiska.

– Varje människa behöver böcker. Böcker är lika viktiga som vatten, också hjärnan

behöver näring, säger han.

En annan irakier, **Adnan Sameer Adnan**, ska låna en finsk bildordbok. Han berättar att han deltar i en språkkurs på asylboendet och vill lära sig finska så fort som möjligt. Han har redan ett bibliotekskort, men Rian Alramadhani hjälper honom att få en pin-kod och förklarar hur han kan använda biblioteket på nätet.

I Irak finns biblioteken inte på nätet, berättar han. I vissa städer, såsom Mosul, finns det överhuvudtaget inga bibliotek kvar. Alla är förstörda. I Bagdad finns det flera bibliotek.

– Men de går inte att jämföra med biblioteken i Finland, som ordnar en massa aktiviteter till exempel för barn. I Irak betyder bibliotek bara att låna och återlämna böcker.

Det handlar om att se varann

Att ha en mångspråkig personal i bokbussen när den åker till asylboenden har varit guld värt, säger Eva Wilenius. Dels har invandrarna lätt att närma sig sina landsmän eller någon som talar deras språk, dels är det mycket som behöver förklaras. Många förstår inte vad ett bibliotek är, men det har visat sig att särskilt barn lär sig fort. Redan under det andra besöket på ett asylboende visste barnen hur det skulle gå till på biblioteket: ”Jono, jono!”

Också finländska frivilliga har varit en viktig resurs, och förstås den egna personalen. En del har varit tveksamma till en början och tvivlat på att just de har något att ge, men de som har kommit med en gång vill oftast komma med på nytt.

Trängsel. Barnen på förläggningen leker och spelar gärna med bibliotekspersonalen.

”Böcker är lika viktiga som vatten, också hjärnan behöver näring.”

– Ingen av oss vet hur det kommer att gå när vi åker i väg från bokbussgaraget. Situationen på förläggningarna ändras så snabbt. Folk flyttar in och ut och inget besök är det andra likt. Men om man alltid ska vara säker på hur det kommer att gå är det mycket man inte vågar göra.

När allt kommer omkring handlar det om möten, säger Eva Wilenius, om att se varandra. Det räcker väldigt långt.

Malin Hollmén

Populär. Många barn ville göra knappar med pinsmaskinen.

Livliga diskussioner. I språkkaféet baserar sig undervisningen helt på diskussion och dialog. De frivilliga som lär ut finska är personer i olika åldrar och livssituationer som har lite extra tid och en vilja att hjälpa.

Här används inga läroböcker

Hagalunds bibliotek ordnar språkkafé för asylsökande

På Hagalunds bibliotek i Esbo ordnas språkkafé för asylsökande två gånger i veckan. Verksamheten har hållit på i nästan ett halvt år.

Språkkaféet är öppet varje onsdag och fredag kl. 10–11 och samlar en grupp av språkintresserade vuxna. Biblioteket har hittat många frivilliga, som gärna kommer och pratar med asylsökande som vill lära sig förstå och tala finska. Det är mycket givande att ge plats för en verksamhet där olika kulturer och språk blandas och alla lär sig av varandra. Det har ordnats språkkaféer där man lär sig finska på Hagalunds bibliotek redan för flera år sedan. De tidigare språkkaféerna har varit för personer som redan lärt sig litet finska, men därför var det ganska lätt att också starta språkkaféer för asylsökande. Biblioteket har också en tradition av att anlita och engagera frivilliga, vilket är en förutsättning för språkkaféerna som kräver en ganska stor personresurs.

Baserar sig på diskussion

I språkkaféet används ingen lärobok eller någon metod, utan det baserar sig helt på

diskussioner och dialoger. Monologer är inte heller förbjudna, men hittills har ingen vågat sig på sådant.

Diskussionerna har handlat om vädret, idrott (men inte ishockey och skridskoåkning), klockan och att komma i tid samt många andra saker. De frivilliga brukar alltid hitta på något trevligt att diskutera om, men bibliotekarien har ofta någon text eller uppgift i bakfickan om det behövs. Texterna och uppgifterna läses in på bibliotekets YouTube-konto och kafédeltagarna får länken som en QR-kod till sina telefoner. På det sättet kan de ännu på sina rum upprepa dagens tema och lyssna på hur orden låter.

Frivilliga i alla åldrar

Vem är då de frivilliga? De är gymnasieelever, pensionärer, alterneringslediga, sjuk-skrivna personer, arbetslösa och moderskapslediga. De är män och kvinnor i olika åldrar – det som förenar dem är att de vill och har tid att vara med och hjälpa.

Ingen behöver binda sig vid verksamheten. De frivilliga sticker sig in då de har tid och möjlighet och detsamma gäller de

asylsökande. Språkkaféet för inget register över dem som deltar och man behöver inte meddela om frånvaro. Man kommer när det passar. Kaféet brukar besökas av 6–10 frivilliga finskspråkiga och 11–25 asylsökande per gång.

För oss på biblioteket är det viktigt att tröskeln att komma till biblioteket och språkkaféet är låg och vi vill visa att biblioteket finns till för alla oberoende av varifrån man kommer eller vem man är. Alla är välkomna med för att dricka en kopp kaffe eller te och prata lite finska.

Raisa Alameri

Integrationen stor utmaning i Korsnäs

Korsnäs har varit känt som Finlands mest svenskspråkiga kommun. I fjol blev kommunen tvåspråkig och man har på kort tid fått invånare från många olika länder. Kommunen deltar nu i pilotprojektet Multikulturforum, med målet att göra umgänget mellan människor från olika kulturer lättare.

Korsnäs har haft en arbetskraftsinvandring av bosnier och vitryssar. Sedan tidigare finns också kvotflyktingar från Vietnam och Burma. I fjol öppnades ett asylboende i före detta Korsnäs kurscentral för asylsökande från Mellanöstern. Förläggningen drivs av Röda korset och där bor nu cirka 160 personer. Biblioteket finns på samma gårdsplan, i kurscentralens matsalsbyggnad. Väg i väg med den tillfälliga bibliotekslokalen har en förberedande skola för 33 av förläggningens barn i åldern 6-17 år startats. Integrationen är en stor utmaning för lilla Korsnäs. Många har donerat kläder, hushållstillbehör och gett av sin tid för att nykomlingarna ska trivas. Öppet café-kvällarna på förläggningen har lockat många – man vill gärna stifta bekantskap och kommunicera så gott det går. Gärna vill man lära ut lite svenska också och de nya invånarna lärde sig fort att säga hej!

Mångkulturella evenemang

Kommunens kulturtjänster deltar i Österbottens förbunds projekt **Multikulturforum**. En stor satsning inom projektet var en Multikulturkonsert i Molpe paviljong i slutet av juni i fjol. De uppträdande representerade olika invandrargrupper i Korsnäs och Vasa. Vi såg bl.a. ett Street dance-uppträdande med några bosniska flickor, hörde häftiga coverlåtar på vitryska med Grupp17 från Taklax, sång på isländska, samt skönsång av KvinnTetten, fyra sångfåglar från Malax och Korsnäs.

Under hösten ordnade Röda korset en träningscirkel mot rasism i biblioteket. Med dramametoder ville man väcka till eftertanke kring hur vi bemöter det annorlunda. I november firades Sibelius jubileumsår med en direktsänd Sibeliuskonsert av Tampere Sinfonietta. Konserten visades på vit duk i skolorna i Korsnäs och övriga kommuner som deltar. Korsnäs invandrarelever tog del av musikupplevelsen tillsammans med sina klasskamrater. I november ordnades också en ukrainsk afton i grannkommunen Malax. Sång- och dansgruppen Koljada från Ukraina sjöng vackert i stämmor, **Olga Terentjeva** från Kiev och Vasa berättade om kulturen, vardagen och människorna i sitt hemland. Arbetare vid Storfors svinfarm berättade om sina upplevelser av Finland. Publiken bestod till glädjande stor del av flyktingar som nyligen kommit till förläggningen i Malax.

Språk, konst och natur i fokus i vår

Månaden för hundra språk-Satakielikuukausi 21.2–21.3.2016, är ett nationellt projekt med fokus på olika språk. Korsnäs deltog via Multikulturforum genom att på sportlovet ordna en lekfull tävling för hela familjen och alla språk, ett Levande Alfabet. I vår kommer också den blivande vildmarksguiden **Fred Södergran** att ta ut flyktingar i naturen och berätta om hur man klarar sig i vildmarken, gör mat över öppen eld och orienterar efter tecken i naturen - nya upplevelser för de flesta. I maj blir det graffitiverkstad med graffitikunst-

Ukrainakväll. Sång- och dansgruppen Koljada uppträdde på den temakväll som ordnades inom Multikulturforum.

när **Ilkka Iijalainen**. Planen är att bokbussgaraget ska användas som verkstad. Man träffas två lördagseftermiddagar och lär sig grundläggande teknik och sedan målar man med sprayburkar. Förhoppningsvis kan resultatet visas med en utställning i biblioteket. Tanken är att tio invandrargrupper och tio ungdomar från orten deltar.

Fotokurs, tidsresa och festkväll i höst

Under den avslutande hösten ordnas en fotokurs med asylboendets ungdomar och ungdomar från orten. Hur ser de asylsökande på den nya vistelseorten genom en kameralins? Hur skildrar Korsnäs-ungdomar sin hemort? Också här ser biblioteket fram emot en utställning eller möjligen en bok. Det planeras även en tidsresa för flyktingbarn av barnkulturnätverket BARK.

En festkväll i det förhoppningsvis då färdigrenoverade biblioteket planeras till hösten, med författaruppläsningar och dikter på alla kommunens språk. I det tidigare nästan helt svenska Korsnäs är språken nu: svenska, finska, bosniska, estniska, ryska, arabiska, dari och somali.

Carola Bäckström

MULTIKULTURFORUM

Ett pilotprojekt i Österbottens förbunds regi. Projektchef är Seija Punnonen.

Målet är att med kulturen som hjälpmedel och arbetsmetod underlätta den dubbla integreringen, dvs. invandrarnas anpassning till sin nya miljö samt ursprungsbefolkningens anpassning till de nyinflyttade.

Projektet består av tre byggstenar: strukturforumet, det kulturella mötesforumet och barnkulturnätverket BARK.

Projektdeltagare är Korsnäs kommun, staden Jakobstad, Vasa stad och den finskspråkiga Vasa-avdelningen i Finlands Röda Kors.

Projektet avslutas 31.12.2016.

”De är som våra egna ungdomar”

I Västnyland har biblioteken bland annat skaffat bokdepositioner på flera språk, besökt asylboenden och översatt broschyrer och blanketter till arabiska.

IRaseborg finns två asylboenden med Karis bibliotek som närmaste bibliotek, men eftersom båda ligger avsesides har det varit svårt att nå de asylsökande.

– Problemet i början var att vi inte visste vem vi skulle kontakta för att ge information om biblioteket. Det var de frivilliga som hjälpte de asylsökande att hitta oss, säger ansvariga bibliotekarie **Ann-Kristin Nylund**. Biblioteket har skaffat bokdepositioner på arabiska från Flerspråkiga biblioteket. Därifrån har de också fått en biblioteksbroshyr på arabiska och somaliska.

– Vi hade turen att få en praktikant vars hemspråk är arabiska och han gjorde om broschyren till en Karis biblioteksbroshyr. Han översatte också anmälningsblanketten till arabiska.

Bibliotekets tjänster har tagits väl emot.

– Vi har fått positiv feedback från asylsökande för att de har möjlighet att låna böcker till språkstudier, att det finns ett ställe dit man kan komma gratis och få ett vänligt mottagande. Frivilliga har också varit nöjda då de kan visa sina elever till biblioteket för att låna t.ex. språkkurser. Vi har gett avskrivna bilderböcker och tidningar till frivilligas språkundervisning.

För barnen ordnade biblioteket en Världsberättardag i mars, med historier från hela världen. Under planering finns också dockteater för barn.

Minderåriga flyktingar

I Ingå har det öppnats en förläggning för ensamkommande asylsökande under 18 år och en för barn under 15 år. Bibliotekspersonal har besökt förläggningen och berättat om biblioteket. Besöket var trevligt och ungdomarna ställde många frågor.

– Det som gör mig glad är att de asylsökande som kommer till biblioteket nu känner igen mig och alltid hälsar så glatt, säger

Flerspråkigt material. Ingå bibliotek har skaffat böcker och ljudböcker på arabiska, somaliska och farsi och på samma gång förnyat ordböckerna.

tf. bibliotekschef **Raija Selén**. Personalen kommer också att träffa de yngre barnen och beställa bokdepositioner åt dem på arabiska och dari från Flerspråkiga biblioteket.

– Tyvärr visade det sig att alla böcker på dari är utlånade och man måste vänta på dem. Jag försöker också köpa in mera material men det är svårt att hitta.

Biblioteket har satsat på nya ordböcker och en del barnböcker.

– Jag tror att våra asylsökande inte lånar så mycket men de använder datorer, sitter här med sina kompisar och kollar vad det händer i byn. Det vill säga exakt samma som ”våra egna” ungdomar, säger Selén.

Biblioteket har också varit en mellanhand i projektet ”Låna en Ingåbo” där frivilliga kan ställa upp med fritidsaktiviteter för de asylsökande.

Kommunikationen en utmaning

I både Karis och Ingå räcker det att ha ett boendekort från mottagningscentralen för att få ett lånekort, om man inte har pass. För övrigt behandlas asylsökande som vilka biblioteksanvändare som helst.

Selén efterlyser mer information från statligt håll.

Bättre information behövs. Raija Selén på Ingå bibliotek har besökt asylboenden och skaffat litteratur på de asylsökandes språk, men kommunikationen är ett problem och hon efterlyser mer flerspråkiga broschyrer.

– Gemensamma broschyrer på olika språk även för barn och ungdomar, om hur det flerspråkiga biblioteket fungerar etc. Det är svårt att förklara allt vi har att erbjuda när vi inte kan varandras språk.

Nylund poängterar vikten av samarbete.

– Vi försöker sprida information genom frivilliga och de asylsökande som besöker oss. Jag tror att informationen sprids bäst från person till person. Vi har nog också informerat den officiella vägen, men hur mycket av informationen som slutligen når fram vet jag inte.

Lisa Strömsholm

Immigrants are not Aliens

Who are the immigrants? They are real persons just like you. They have all the same feelings, but they may have more problems and worries than you. They are different in one way: they were born in the wrong place. But immigrants are not aliens. I left my home 18 months ago and started a new life with my family as an immigrant in Finland. During my time here, I first lived a lonely life inside our room in the refugee camp in Oulu for seven months. Then we moved to an apartment in Pietarsaari and lived there for eight more months, most of the time rather isolated.

Last October I met a Finnish photojournalist and teacher of photography and she was the first Finnish person who saw me not as an immigrant or a refugee. She saw me like a real person and a journalist just like herself. She asked me to go out and meet some journalists, friends of hers, and that was my first step out of the isolation I had been experiencing.

Finland is trying to integrate its immigrants. The Finnish government shelter and feed the immigrants and after that tries to integrate them into the Finnish society. There are language courses, meetings with job centers and cultural events. But this is not enough. Learning the Finnish language is not enough for integration. I think learning about Finnish culture and getting the chance to be part of this culture is as important as learning the language. The real life for immigrants starts in the streets, in the public places, in their first contacts with the Finnish people. Unfortunately, it does often start in a negative way. It starts when the immigrant buys something and the cashier checks the money more than once. It starts at the metro, when Finnish teenagers yell bad words at the black and brown people without any reason. It is so difficult to integrate into a community which will not welcome you. It is difficult to integrate among people who doubt you and see you as a dangerous person.

Finnish libraries do their best to help immigrants integrate into the society. When I speak to Finnish people I often say that your country in many ways is a par-

adise – and the libraries are part of this paradise. But sometimes also libraries do things in a wrong way, when it comes to integration. A few weeks ago a library asked me for help to invite 40 young immigrants to a concert. They told me the purpose was to make immigrants live some moments like normal Finnish people, and feel like them. So, I went there with the young immigrants. The concert started and I liked it very much and I think my friends also did. When the concert ended, the library staff invited me and the other immigrants for a coffee, but not with the Finnish people, not with the other guests! They invited us to go up and drink coffee on a different floor where there were no Finnish people. And this event was about integration!

Human beings are social creatures. We often behave as we are expected to behave. If you expect a person to be part of your society it will be easier for him to adapt. But if you expect him to behave strangely or badly, soon he will expect no more from himself and he will keep on feeling left out. If you want to help immigrants to integrate into your society, the best thing is to behave with them in simple ways. We used to live in simple societies with simple economic systems. Immigrants are sympathetic and easy people. Sometimes old Finnish people smile to my children. In

these moments I feel that I am living among my people. A little smile means so much. As for the libraries, I think many adult immigrants may find it difficult to use the libraries but the children are open and ready. I feel very happy that my children will grow up with the Finnish libraries. If the libraries want to provide immigrants with books, the most important language is Arabic. I am for instance a Kurd, but I also speak and read Arabic. Most Muslims can read Arabic. Other important languages are Somali, Persian and Kurdish. I have found Kalevala in Arabic at Espoo library. It is an amazing book!

Reband Khoshnaw

Reband Khoshnaw

Age: 35

Family: Wife and three children, 10 year old twins (a girl and a boy) and 8 year old boy.

Profession: Journalist, reporter, writes columns in Österbottens Tidning.

Comes from: Kurdistan, Iraq

Came to Finland: in 2014, was granted asylum in 2015

Lives: Moved to Espoo this year

Interested in: TV-documentaries

Plans for the future: To work for a TV-channel

TERMER:**Asylsökande och flyktingar****Asylsökande**

En person som ansöker om skydd och uppehållsrätt i en främmande stat.

Flykting

En utlänning som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sitt ursprung, sin religion, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning. Flyktingstatus beviljas en person som fått asyl i någon stat eller som UNHCR anser vara flykting.

Asyl

Upphållstillstånd som beviljas utlänningar vid asylförfarande på grund av flyktingstatus

Alternativt skydd

Upphållstillstånd beviljas på grund av alternativt skydd när villkoren för beviljande av asyl inte uppfylls, men sökanden kan bli utsatt för dödsstraff, avrättning, tortyr eller någon annan behandling eller bestraffning som är omänsklig eller kränker människovärdet i sitt hemland eller i sitt permanenta bosättningsland. Tillstånd kan också beviljas om det är uppenbart att sökanden inte kan återvända till sitt hemland utan att utsättas för en allvarlig och personlig fara som förorsakas av väpnad konflikt.

Humanitärt skydd

Upphållstillstånd beviljas på grund av humanitärt skydd, när villkoren för beviljande av asyl eller alternativt skydd inte uppfylls men när sökanden inte kan återvända till sitt hemland för att det inträffat en miljökatastrof där. En annan orsak kan vara att säkerhetsläget i landet är dåligt till följd av en väpnad konflikt eller en allvarlig situation för de mänskliga rättigheterna.

Källa: Migrationsverket
www.migri.fi

Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland

Mika Helander

Mika Helander är akademiker och forskare i sociologi vid Åbo Akademi. Han intresserar sig för integrationsfrågor och särskilt för invandranes integration på svenska i Finland. Bibban ställde några frågor om integration till honom, bland annat om varför det är så viktigt med integration, vilka hinder han ser för en lyckad integration i Finland och varför invandrare borde integreras också på svenska.

Varför har du valt att forska i integrationsfrågor?

– Integration är en viktig del av fältet etniska relationer. I forskningen om integration studerar man hur grupperna samverkar och hur minoritetsgrupper kan införlivas i samhället, istället för att de förblir isolerade.

Vad betyder integration?

– Integration betyder en möjlighet för alla att leva ett helhetsmässigt samhällsliv på den ort de är bosatta på eller i det land de bor i. Integration handlar huvudsakligen om en fredlig process och man kan integreras mer eller mindre. Integration kan studeras inom ramen för identiteten, kulturen, samhällsstrukturen (socioekonomiskt), politiken och kognitionen (kunskapsmässigt), samt socialt, genom växelverkan med resten av befolkningen.

Varför är det viktigt med integration?

– Integrationen skapar solidaritet, det vill säga sammanhållning i samhället, och välfärd och lycka. Segregation, som är integrationens motpol, innebär risker för samhälls-

STATISTIK:**Asylsökande i Finland**

År 2015 sökte 32 476 personer om asyl i Finland, av dem var cirka 3 024 minderåriga som kommit ensamma.

År 2014 var antalet asylsökande 3 651 och år 2013 var det 3 238.

De största grupperna år 2015 kom från Irak (20 485), Afghanistan (5 214), Somalia (1 981) och Syrien (877).

År 2015 fattades 7 466 beslut om asyl: 1 628 positiva beslut om internationellt skydd, 251 positiva beslut om övriga uppehållstillstånd, 1 307 negativa beslut om internationellt skydd, 1 094 ansökningar som avvisats utan prövning, 3 186 förfallna asylansökningar.

Källa: Migrationsverket
www.migri.fi

”Invandrare bör få välja integrationsspråk”

konflikter och begränsar ofta individers livsvillkor. I vissa fall bevarar segregationen minoritetsgruppers egenart och därför kan grupper ibland föredra segregation. Oftast vill minoritetsmedlemmar och invandrare ändå vara delaktiga i samhället de bor och lever i.

Vad kan bibliotekens roll vara?

– Biblioteken har en viktig uppgift inom kunskaps- och meningsproduktion. På biblioteken finns det material om och för olika kulturella grupper, olika länder, folk och samhällen och samhällsfenomen. Det finns också fiktiva berättelser från olika håll i världen. Biblioteken kan också vara samlingspunkter där människor möts och kommer i kontakt med varandra. Biblioteken kan arrangera föreläsningar om integrationsrelaterade fenomen som ökar kunskapen om samhället, om olika kulturer och folk. Biblioteken kan också ordna festivaler, utställningar och kulturella tillställningar som ökar förståelsen och kunskapen.

Varför ska invandrare integreras också på svenska i Finland?

– Utgångspunkten borde vara att invandrarna själva får välja integrationsspråk. Det är viktigt att det görs ett informerat val, det vill säga att man känner till konsekvenserna av sitt val.

– Många invandrare har lättare att lära sig svenska och många har redan familjeband och andra kontakter till det svenskspråkiga i Finland. Många har också släktingar i andra nordiska länder, som har integrerats på skandinaviska språk. Men invandrarna vill ofta lära sig både finska och svenska och det här borde möjliggöras i högre grad, så att integrationen inte blir en fråga om antingen

Forskar i integration. Mika Helander säger att invandrare ofta har lättare att lära sig svenska än finska. Många har också släktingar i något annat skandinaviskt land. Bland annat av de här orsakerna borde de få välja att integreras på svenska.

finska eller svenska. Vissa invandrare vill till exempel tala finska på stan, men vill ha sina myndighetshandlingar på svenska.

Vilka hinder för en lyckad integration ser du i det finländska samhället i dag?

– Det största hindret är för lite mänskligt engagemang och istället mycket byråkratisk stelhets, outsourcing av ansvaret och institutionalisering av det sociala livet. Ett hinder är också myndigheters bristande information och insikt i behovet av svenska och alltför mekaniska antaganden om hur samhället är funtat. Statsmakten har inte klargjort för sig var integrationen skall ske, det vill säga till vilken social miljö man ska integrera sig.

Är det meningen att integrationen skall ske lokalt eller till en nationell verklighet?

– En aggressiv nationalism är också ett hinder för lyckad integration, samtidigt som det innebär ett obildat navelskåderi utan sinne för proportioner, kunskap om historia eller ens elementär mänsklighet som förstår att vi alla delar och härstammar från samma unika planet.

Vilka förbättringsförslag har du?

– Jag har många förslag, men det viktigaste förslaget är att kommunen borde få ta hand om hela integrationsprocessen. Vi har ett akut behov av kommunplatser för flyktingar. Om vi ger kommunerna ekonomiska mörötter och möjligheter att påverka invandringen och integrationen och genom detta befolkningsutvecklingen, så kunde vi uppnå en bättre integration.

Malin Holmén

Mika Helander deltog i Regionförvaltningsverkets seminarium för bibliotekschefer i Tammerfors i januari med temat Integration och mångkulturalism. Han har varit med och skrivit två rapporter om integration på svenska i Finland: Karin Creutz & Mika Helander: "Via Svenska. Den svenskspråkiga integrationsvägen" (Magma-studie, 1/2012) och Mika Helander: "Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland" (Svenska kulturfonden, 2015). Båda finns fritt tillgängliga på nätet.

Biblioteken spelar en roll

I slutet av januari arrangerade Regionförvaltningsverket ett möte och seminarium för bibliotekschefer med rubriken Integration och mångkulturalism – spelar biblioteken någon roll? Frågan var naturligtvis retorisk, kanske också en smula provokativ med tanke på dagens diskussioner. För biblioteken spelar ju en roll. Med en lyckad integration förhindras utslagning, som kan leda till både personliga och samhälleliga problem. Nya och gamla invånare som har möjlighet att mötas, lär också känna och förstå varandra bättre. Med nya vänner och kontakter är det lättare att lära sig språket, hitta ett jobb, bli delaktig och förstå regler och värderingar. Biblioteken erbjuder gratis tillgång till material, nätförbindelser, datorer och rum att samlas i. Genom att dessutom arrangera bokbussturer till asylmottagningar, språkcaféer, sagostunder på olika språk, läxhjälp, verkstäder m.m., axlar biblioteken sitt ansvar för att medverka till en lyckad integration. Det stora antalet asylsökande har fått biblioteken i många kommuner att omvärdera sina samlingar och tjänster och deras tillräcklighet. Enligt en studie som Regionbibliotek Stockholm gjorde hösten 2015 var huvudskälen till att de nyanlända kommer till biblioteket lån av böcker, användning av IT, språkutveckling, läsning, möten med andra besökare och med personal samt att få hjälp med olika uppgifter och tillgång till samhällsinformation på det egna språket.

I samma förfrågan ansåg personalen att det rädde en underdimensionering av personal med specialkompetens, såsom språkkunskap. Man önskade utveckla språkstödet, bemötandet och samtalsformerna samt samarbetet med externa aktörer. På önskelistan fanns också riktlinjer och en standardisering av info för asylsökande. Det är också här jag ser biblioteksledningens viktigaste uppgift i integrationsarbetet: att på olika sätt möjliggöra personalens bemötande av asylsökande och invandrare genom att ge

riktlinjerna och förbättra personalens kompetens och verktyg.

Det är att komma ihåg att asylsökande och immigranter inte bara är den mottagande parten. De har också mycket att ge av språk, kultur och kunskap. Det gäller att ta vara på dessa möjligheter till nya kontakter och samarbetsparter. Samtidigt utgör de nyanlända presumtiva nya användare av biblioteket. På stadsbiblioteket i Norrköping ökade besökarna ifjol, enligt en artikel i Norrköpings Tidningar, med hela 45 procent. De nyanlända står för en hel del av ökningen, även om en orsak också finns i bibliotekets aktiva programverksamhet (ett besök på bibliotekets webbsida www.nsb.norrkoping.se rekommenderas). De nyanlända har hittat till stadsbiblioteket. Här kan de koppla upp sina mobiler och datorer och skapa en livlina till Syrien, Afghanistan, Somalia och andra platser. De besöker språkcaféer och lånar grammatikböcker och körskoleböcker. Körkortsboken på arabiska uppges ligga på topp 3 bland de mest utlånade böckerna.

Också den irakiske journalisten och immigranten Reband Khoshnaw, som talade på bibliotekschefermötet och skriver en egen kolumn i den här tidningen (s.15), vittnar om hur glad han blev när han på biblioteket hittade *Sju bröder* och *Kalevala* på arabiska, och att han upplevde att han genom att läsa dem bättre kunde förstå den finländska folksjälén. *Sinuhe* hade han läst redan 2004, men det var först när han kom till Finland för ett och ett halvt år sedan, som han gjorde den fantastiska upptäckten att det här är Mika Waltaris hemland! Nu förbereder han sitt första reportage till Irak. Det ska handla om Waltari. Khoshnaw avslutade följaktligen sitt insiktsfulla tal med en hyllning till biblioteken:

“According to me you have the most beautiful and perfect libraries here in Finland! Every time I speak with Finnish people, I repeat that your country, Finland, is like a paradise. And today I say that also your libraries keep that standard. Libraries in this country are a part of this paradise! Now I feel happy for my children to grow up with the Finnish libraries, and feel sad because I wasn't lucky enough to have that chance myself.”

Ifjol ansökte rekordantalet 32 476 personer asyl i Finland. Av dem beräknas 35-40 procent få uppehållstillstånd och flytta till någon kommun i landet. Den som eventuellt tvivlar på om det är värt att satsa på tjänster för dem (de kanske ändå inte stannar i kommunen), kan tänka på att bakom varje siffra finns en människa med en historia och en framtid. Vad var och en av oss gör, både privat och i professionen, spelar en roll för denna.

Susanne Ahlroth

Skribenten arbetar vid Regionförvaltningsverket som överinspektör med de allmänna biblioteken som specialområde (susanne.ahlroth@davi.fi)

Studien Biblioteket hjälper mig att komma in i samhället kan laddas ner på www.regionbiblioteket.se. Artikeln Rekordökning på stadsbiblioteket publicerad på www.nt.se 16.1.2016.

Reband Khoshnaws tal We are not guests och andra föreläsares material kan laddas ner under "Fortbildning" på www.avi.fi/svenskaenheten.

Kom med och gör Sidospår!

I februari publicerades Sidospår, den svenska motsvarigheten till Sivupiiri, webbplatsen för finsk ungdomslitteratur. Catharina Latvala från Borgå stadsbibliotek har skapat det första innehållet och berättar här om webbsidorna.

Vill gärna ha hjälp. Catharina Latvala producerade de första boktipsen på den nya webbplatsen för svensk ungdomslitteratur, men hon hoppas att alla skrivande bokpratare på de svenska biblioteken i Finland vill delta i fortsättningen. Foto: Malin Hollmén

Idén till en skönlitterär webbtjänst föddes år 2005. Idén utvecklades till ett samarbetsprojekt mellan Åbo stadsbibliotek och Kirjastot.fi. Några år senare publicerades Kirjasampo och år 2010 kom projektet i gång också på svenska vid Fredrikabiblioteken och Vasa stadsbibliotek-landskapsbibliotek och ledde till Bok-sampo. Kirjasampo och Boksampo är nu etablerade tjänster och används på olika sätt i det dagliga arbetet på biblioteken runtom i Finland.

Kirjastot.fi hade tidigare en egen webbplats för den finskspråkiga ungdomslitteraturen, Sivupiiri. Denna webbplats integrerades i Kirjasampo i mars 2015. Redan under hösten 2014 diskuterades en svenskspråkig motsvarighet till Sivupiiri i Samarbetsgruppen för svensk biblioteksverksamhet i Finland. Vasa stadsbibliotek-landskapsbibliotek tog på sig ansvaret för en svensk "Sivupiiri". Resurserna för svenskspråkig innehållsproduktion är relativt små i Finland och därför betonades också här samarbete.

Producerade boktips

Borgå stadsbibliotek – Nylands landskapsbibliotek meddelade sitt intresse för projektet och när finansieringen (RFV) var klar kavlade vi upp ärmarna. Landskapsbibliotekarie **Katja Jokiniemi** föreslog namnet Sidospår för den svenska webbplatsen. Namnförslaget vann genast gehör och i början av februari 2016 publicerades Sidospår som en del av Boksampo.

Då Sivupiiri integrerades med Kirjasampo fanns det redan en mängd innehåll i tjänsten. Så var inte fallet med Sidospår. Jag åtog mig uppgiften att producera boktips till Sidospår och att översätta texter och anvisningar från Sivupiiri. För detta fick Borgå stadsbibliotek projektpengar och jag

kunde en tid ägna mig helt åt Sidospår. Jag startade med att redigera de färdiga boktips jag skrivit för mina bokprat och byggde sen på med tips då jag läste nya böcker. Jobbet var givande och intressant och den tekniska biten, som jag lite oroat mig för, visade sig vara enklare än jag befarat. Meningen är att jag (och förhoppningsvis många andra!) fortsättningsvis ska delta i innehållsproduktionen för Sidospår. I Vasa har man t.ex. kontinuerligt skapat bokhyllor till Sidospår.

Skapa egna bokhyllor

Sidospår fungerar på samma sätt som Boksampo. Man kan skapa bokhyllor eller kommentera böcker genom att registrera sig som användare. Detta kan alltså vilken användare som helst göra och en del av mitt jobb med Sidospår har varit att marknadsföra själva webbplatsen, och också möjligheten att delta i innehållsproduktionen, för t.ex. lärare, skolklasser och elever. Mottagandet har varit gott och vi hoppas på ivrigt samarbete med skolorna.

Vi hoppas på ett ivrigt deltagande också bland alla som jobbar på biblioteken i Svenskfinland. Bokpratarna och andra som läser ungdomslitteratur och gärna skriver några rader får mer än gärna delta. På det sättet kan vi tillsammans skapa mycket och bra innehåll också för svenskspråkiga an-

vändare. För att kunna publicera boktips behöver man ett användarnamn och lösenord. Man kan också skicka sina texter till mig eller någon annan administratör, som sedan för in dem i Sidospår. Kolla gärna in Sidospår! Sidospåret kan ofta föra till intressantare mål än själva huvudspåret...

Catharina Latvala

Ta gärna kontakt om du vill veta mera eller delta i arbetet med Sidospår.
catharina.latvala@porvoo.fi
tfn 019 520 2424

Sidospår hittas på Biblioteken.fi
<http://www.biblioteken.fi>

Sidospår

Högläsning på vårdarens arbetsschema

Varför högläsning?

Att det är viktigt att läsa högt för barn är ingen nyhet. Men varför ordna högläsning för vuxna, speciellt för en åldersgrupp hos vilken minnet kanske sviker ibland? Högläsning kan förhöja livskvaliteten inte bara hos vårdtagarna, utan också hos personalen, skriver **Camilla Lindholm**, Akademiforskare vid Helsingfors universitet i artikeln *"Läsombud hjälper med läsning"*, (Språkbruk 3/2013).

Personer med demens kan ha svårt med läsförståelse och koncentration och då kan högläsning vara det enda sättet att ta del av en bok eller en tidning. Högläsning kan väcka minnen och leda in på nya samtalsämnen. Och trots att mycket kan vara glömt efter högläsningstunden så ger den ändå stimulans och en stund av närhet, lugn och trygghet. Respons från läsombuden vittnar också om att man i vissa fall har kunnat minska på medicineringen, eftersom patienterna blivit lugnare av högläsningen.

Hur högläser man och vad?

Genom att i förväg fundera på hur man ordnar en bra lässtund ökar förutsättningarna för en givande stund. Det gäller att planera tidpunkt och plats, samt förstås vad man väljer att läsa. Ibland passar det bäst med en avslappnande kvällsstund i liten grupp i läslampans sken. Ibland blir det livlig diskussion kring något ämne i det material som högläsaren har valt. Då blir känslan av samhörighet och deltagande viktig. Lämpligt material för högläsning är allt från lättlästa texter, hembygdsmaterial och bitar ur biografier och romaner, till bildverk, dikter, sånger och dagstidningar. Under kurserna ges många konkreta tips på vad som har fungerat bra, och vad som inte har fungerat så bra.

Vad kan biblioteken göra?

Projektfasen är nu avslutad. Genom en ökad finansiering för sin allmänna verksamhet kan LL-Center ändå fortsätta att koordinera verksamheten. Under våren ut-

bildar LL-Center sju nya kurslärare för att ge verksamheten större spridning. De kan leda kurser både för läsombud och för frivilliga högläsare i samarbete med special- och äldreomsorgen, och där intresse finns också i samarbete med biblioteken och lokala vuxeninstitut.

För läsombuden och de frivilliga högläsarna är det egna biblioteket en viktig samarbetspartner. Samarbetet omfattar normal biblioteksverksamhet, såsom att ta till vara lästips och inköpsförslag av högläsarna, hjälpa dem att hitta lämpligt högläsningmaterial, bygga upp och synliggöra LL-hyllan, skapa litteraturlistor och boklådor med mera.

Biblioteken kan också utvidga samarbetet:

- På de orter där det redan finns läsombud och frivilliga högläsare kan biblioteken fungera som sammankallare till och värd för en eller två årliga träffar. Det här önskemålet har kommit från läsombuden själva, baserat på hur det fungerar i Sverige och Norge. Träffarna är inspirationstillfällen med lästips, diskussion och utbyte av erfarenheter över en kopp kaffe.
- Biblioteken kan i samarbete med special- och äldreomsorgen inom kommunen fungera som kontaktpunkt för nya frivilliga högläsare. Det här behöver inte vara mera komplicerat än att tillhandahålla information om vad högläsning på lokala dagcenter, äldre- och serviceboenden går ut på, och vem man kan kontakta om man är intresserad av att ställa upp.
- Biblioteket kan ordna författarbesök med LL-författare, föreläsningar eller liknande.
- Om biblioteken vill ta ett steg längre kan de tillsammans med special- och äldreomsorgen och vuxeninstituten utreda behov och möjligheter att arrangera lokala kurser.

Varför ska biblioteken hjälpa till? Därför att främjande av läsning, litteratur och infor-

Kan högläsning finnas med på vårdarens arbetsschema? Ja, visst, det kan det för de över hundra läsombud som utbildats bland vårdpersonalen inom special- och äldreomsorgen runtom i Svenskfinland. Ett läsombud är en person som är anställd inom special- eller äldreomsorgen och till vars arbetsuppgifter det hör att ordna högläsningstunder och läsa för dem som inte kan eller har svårt att läsa själva. Modellen med läsombud har utvecklats i Sverige. I Svenskfinland är det LL-Center som med stöd av projektmedel har ansvarat för utbildningen av läsombuden under åren 2010-2012 och 2013-2015.

Frivilliga högläsare

Under det första projektet var vårdpersonalen målgrupp för utbildningen, men liksom i Sverige uppstod snart ett behov av utbildning också för frivilliga högläsare. Under den andra projektperioden inleddes därför också utbildning för frivilligsektorn. Kursen för frivilliga högläsare består av 3-4 kvällsträffar. Målet är att ge inspiration, referensramar och ett kontaktnät av likasinnade. Det handlar om varför vi läser högt, man får praktiska tips om högläsningstillfället och olika former av högläsningmaterial presenteras. Kursen behandlar också vad det förutsätter att fungera som frivillig inom special- och äldreomsorgen.

Kurserna riktar sig till dem som funderar på att ställa upp som frivilliga högläsare, men också till de många som inom olika sammanhang redan är aktiva högläsare och som kanske söker ny inspiration.

Förhöjer livskvaliteten. Högläsning kan väcka minnen och leda in på nya samtalsämnen. Trots att mycket kan vara glömt efter högläsningstunden så ger den stimulans och en stund av närhet och trygghet. Foto: Ann-Britt Pada

mation är en av bibliotekets viktigaste uppgifter, speciellt bland dem som har svårt att klara det på egen hand.

Läsombud: Viktigt att få nätverka

Maria Bergström är läsombud på sin arbetsplats vid Smålands serviceenhet, Kärkulla samkommun i Kimito, och har också ställt upp som frivillig högläsare på äldreomsorgens dagcenter. Maria vänder sig ofta till biblioteket för att hitta lämpligt högläsningmaterial. Deltagarna i hennes högläsningssgrupp på dagcentret blev positivt överraskade när hon presenterade bibliotekets lättlästa material och böcker med stor stil för dem. Hennes uppmaning till biblioteken var: De kunde gärna få marknadsföras bättre!

Läsombud. Maria Bergström är läsombud både på sin egen arbetsplats och som frivillig på ett dagcenter för äldre.
Foto: Mona Söderblom

Både i sin roll som läsombud och som frivillig högläsare efterlyser Maria möjligheter att träffa andra högläsare för att utbyta erfarenheter kring hur högläsningen förverkligas på olika håll. Det skulle vara roligt att träffas, säger Maria, att prata med varandra och tillsammans fundera på vad som fungerar och vad som inte fungerar. Men det kan vara svårt att hitta varandra. Att biblioteken kunde hjälpa till att ordna träffar för högläsarna tycker hon är en mycket bra idé.

Gunilla Ritkaew

Johanna Rutenberg vid LL-Center svarar gärna på frågor om allt som rör läsombuden och frivilliga högläsare. Information finns också på LL-Centers webbsidor: www.ll-center.fi.

Sagt av läsombud:

"Jag brukar läsa ur den lättlästa boken Katten i Ediths trädgård för en dam med minnessjukdom som vaknar med ångest på nätterna. Då lugnar hon sig och somnar om."

(Sagt av ett läsombud i äldreomsorgen)

"Läsningen är en viktig rutin på vårt boende på lördagskvällarna. Det skapar närhet då vi sitter i soffan tillsammans och läser och de känner att de får min tid och min uppmärksamhet."

(Sagt av ett läsombud som jobbar med personer med utvecklingsstörning).

"På min avdelning har jag en dam som brukar säga: Hoppas dom läser någonting så går kvällen fortare".

"Många som är oroliga och vandrar har en chans att sitta ner och ta det lugnt en stund."

"De väntar på våra läsestunder och njuter av att vi sitter tillsammans."

Sagt av frivilliga högläsare:

"Man känner att man är så otroligt väntad och välkommen"

"Litteraturen leder ofta in på existentiella frågor, vi kan diskutera sådant som inte har med vårdssituationen att göra. Vi skrattar och gråter tillsammans."

Samlat av Johanna Rutenberg

MARGARETA RINTALA**Ålder:** 63 år**Karriär:** Avslutade i februari en nästan 40 år lång karriär på Sibbo bibliotek**Familj:** Man, två vuxna söner, två barnbarn, hund**Bor:** I Kervo sedan hösten 2015, före det i Nickby i Sibbo hela mitt liv**Hobbyer:** Läsning, musik, teater. Flitig användare av det nya mu-seikortet.**Planer för pensionsdagarna:** Del-ta i evenemang på biblioteken i Kervo och Sibbo. Vara på stugan i Kangasala, "Jag vill se årstidsväxl-ingarna där".

Glimten i ögat. Det har Margareta Rintala som går i pension efter nästan 40 år på Sibbo bibliotek. Tipsa gärna Bibban om någon annan intressant trotjänare eller tvärtom nykomling i branschen som vi kunde intervjuar i nästa nummer i vår nya serie Trotjänaren/Nykomlingen (bibban@fsbf.fi).

En bokslukare går i pension

På skottdagen fick **Margareta Rintala** en sista arbetsuppgift på Sibbo bibliotek. Hon fick högläsa "Mamma Mu bygger koja" för kolleger och andra gäster som hade samlats för att fira hennes kommande pensionering. Det hade hon ingenting emot:

– Mamma Mu är en av mina absoluta favoriter!

Att vara Margareta Rintalas fiktiva favorit är inte illa, för under sina nästan 40 år på biblioteket har hon hunnit bekanta sig med en hel del litterära figurer. Margareta är dessutom en riktig bokslukare. I bibliotekets kärna för reserverade böcker finns det ständigt någon med hennes namn på. Ofta är det deckare. Men när hon listar sina favoriter finns också många barnböcker och klassiker med.

Evenemang är viktiga

Margareta Rintala har haft fast anställning på Sibbo bibliotek sedan år 1978. Hon har sett huvudbiblioteket i Nickby flytta från en trähusvind till kommunhusets källare och slutligen år 1984 till den nuvarande då nybyggda biblioteksbyggnaden planerad av arkitekt Reijo Perko. Den flytten beskriver hon som ett stort lyft för biblioteket.

– Det var så inspirerande. Vi fick skapa helt ny verksamhet. Musiken kom in som

en ny materialform, det skaffades konstverk och Topeliussalen som finns i samma byggnad gav huset liv. Efter flytten har jag aldrig funderat på att söka mig bort från biblioteket.

För Margareta stod det tidigt klart att biblioteket ska erbjuda också annat än böcker. Evenemangsverksamheten på Sibbo bibliotek tog fart på 2000-talet, efter några trevande försök på 1990-talet. I dag ordnas allt från författarbesök, filmkvällar och barnevenemang till föreläsningar om olika ämnen. Så ska det vara, anser Margareta, som själv är en flitig kulturkonsument och som har hållit i trådarna för många av de största evenemangen på biblioteket genom åren.

Känner hela byn

Margareta Rintalas sista titel på biblioteket var bibliotekssekreterare. Hon har också hunnit vara biblioteksfunktionär, biblioteksamanuens, kulturinstruktör, biblioteks- och turismsekreterare med mera. Det säger sig självt att arbetsuppgifterna också har varit omväxlande. Hon har hållit sagostunder, deltagit i bokval och bokinköp, skött bibliotekets räkningar, jobbat med evenemangsproduktion och mycket mer.

De senaste åren har hon valt att trappa ned. Hon har varit deltidspensionerad och främst jobbat med att "rensa och avskriva".

Efter många år bakom kulisserna gjorde hon dock comeback i kundbetjäningen – till sin egen och kundernas glädje. Margareta har bott och jobbat i Nickby i hela sitt liv. Hon "känner alla", har alltid tid för en pratstund eller för att tipsa om en deckare eller två.

Tekniken fantastisk

När jag frågar vad som är den största förändringen på Sibbo bibliotek under hennes tid svarar Margareta:

– Förr var det ett bokförråd med varm och kunnig personal, nu är det ett dynamiskt bibliotek med varm och kunnig personal. Utbudet har förändrats, men personalen får ännu kunderna att känna sig som hemma och det är det viktigaste.

Margareta kallar den tekniska utvecklingen på biblioteken, från katalogkort till biblioteksdatasystem med mera, för "en fantastisk process". Hon gillar också många av de nya digitala tjänsterna. Men e-böcker tycker hon inte själv om:

– E-böcker går alldeles för snabbt att läsa. Jag tycker om att läsa riktiga böcker. Skönlitteratur läser jag helst på svenska. Det är viktigt att alla har tillgång till litteratur på sitt modersmål. Det här är en utmaning för biblioteken, särskilt med tanke på alla nyinflyttade från olika länder.

Malin Hollmén

Sektionsträff i Österbotten

Bennäs rullar ut röda mattan

Österbottniska sektionen ordnade höstträff i det nyrenoverade och tillbyggda huvudbiblioteket i Bennäs, Pedersöre. Biblioteket är en del av det nybildade Kulturhuset AX som också inrymmer kulturbyrån, medborgarinstitutet och idrottsbyrån. Vinterns första snöoväder härjade i Österbotten men tretton tappra medlemmar tog sig genom snömassorna för att få se Bennäs nya bibliotek. Biblioteket visade sig vara värt resan längs snöiga vägar.

När man stiger in genom huvudingången kommer man rakt in i Kulturhusets aula. I aulan finns en del av bibliotekets tidningar och rummet är samtidigt en utställningslokal. Utställningslokalen är döpt till Galleri Bruno efter konstnären Bruno Hahné. I angränsning till aulan finns flyttbara väggar till ett samlingsrum så att man vid större tillställningar får mera utrymme. Där hade över 100 personer bra med rum under den officiella invigningen.

Kafferummet förenar

Bibliotekschef Solveig Lund och bibliotekarie Anita Lövdahl välkomnade oss in i kulturhusets gemensamma kafferum. Här samlas personalen från de olika enheterna inom kulturavdelningen för att äta lunch och dricka kaffe. Kafferummet är gemytligt och man förstår att många goda idéer kommer att se dagens ljus här. Biblioteket bjöd på kaffe och goda bakverk från Två Systrars

Söta, ett café som finns i samma byggnad som Kulturhuset.

Solveig berättade om historien bakom huset, de många turerna kring fuktskador, renovering, besvär och planering. Vägen fram till ett nytt kulturhus har varit alltifrån rak, men det nu färdiga Kulturhuset AX har fått ett varmt välkomnande. Solveig berättade att under en knapp månad hade biblioteket haft 15 grupper på besök, året innan hade de haft ungefär lika många grupper utspridda under hela året. Galleri Bruno är också redan så gott som fullbokat med utställningar för ett år framåt.

Personalen fick planera

Efter kaffet och presentationen fick vi en grundlig rundtur i hela Kulturhuset. Det gav ett välplanerat och trivsamt intryck och själva pärlan i huset är biblioteket. Bibliotekspersonalen har planerat inredningen tillsammans med Anne-Mo Kaitfors på Räjaniemis Arkitektbyrå. Biblioteket har också en ny visuell identitet skapad av Johanna Öst-Hägglom och Ida-Maria Wikström.

Det första som fångar blicken är den röda mattan som leder ända fram till lånedisken med en välkommenskytt ovanför. Biblioteket i sin helhet ger ett välgenomtänkt intryck, både gällande inredning och skyltning. Det finns symboler i färg för de olika avdelningarna och alla skyltar och texter är skrivna med samma font. Solveig berättade att det är deras alldeles egna typfont

och tanken är att den ska användas för all text biblioteket producerar t.ex. i marknadsföringen av evenemang.

Hyllor står huller om buller

Visuellt intressant är också hyllplaceringen på ungdomsavdelningen och vuxenavdelningen. Vuxenavdelningen har traditionellt raka hyllor medan hyllorna på ungdomsavdelningen står lite huller om buller för att ge ett livfullare intryck. Vuxenavdelningens färgskala är dämpad medan ungdomsavdelningen har färgstarka inslag.

Den avdelning som vi ändå tillbringade mest tid i var barnavdelningen där en specialbyggd koja i två våningar är kronan på verket. Från den övre delen av kojan har barnen utsikt över en stor del av biblioteket och i den nedre delen av kojan finns små lampor i taket som bildar en stjärnhimmel – ett mysigt krypin för alla barn (och alla med barnasinnat kvar).

Om små ivriga ben är för pigga för att gå den vanliga vägen finns det ett hål i väggen som leder in och ut ur barnavdelningen.

Avslutningsvis bjöd föreningen deltagarna på lunch och tackade Solveig och Anita för rundturen. I huvudbiblioteket i Bennäs finns allt som behövs för att kunderna ska känna sig välkomna och där kan man hitta inspiration för planering av andra bibliotek. Biblioteket är alltså väl värt ett besök även i snöstorm.

Maria Kronqvist-Berg

Nytt och fint. Bibliotekspersonalen har varit med och planerat inredningen. Den röda mattan leder ända fram till lånedisken och kojan på barnavdelningen är ett mysigt krypin. Barnavdelningen väckte stor förtjusning på sektionsträffen.

Gå inte vilse i biblioteket

Don't get lost in the library. Gå inte vilse i biblioteket. Så heter en sång skriven år 2000 av en 17-årig Pedesibo vid namn Kaj Korkea-aho. Musiken i låten går i moll och drivs av ett maniskt basriff. Texten är angelägen, vädjande, har ett starkt religiöst budskap. You've got shelves filled with books, a million titles. The dustiest one in there is a forgotten Bible.

Samme man fick sitt första bibliotekskort 1990. Han var sju år, och hade öppethållningstiderna till Överesse bibliotek på sin anslagstavla redan då. För en pojke med livlig fantasi och stor nyfikenhet på världen var biblioteket en diamantgruva. Robinson Kruse, Tom Sawyer, Sune-böckerna, Sagan om Belgarion, Bröderna Hardy, Tre Deckare. Han satt och läste i de bruna läderfåtöljerna, och när Ulla meddelade att det var stängningsdags lånade han hem så mycket han kunde bära. Böckerna förde hela världen till den lilla kammaren på Konosfolk i Esse. Samtidigt lade de också grunden till en nyfikenhet på världen, en längtan bort.

Den unge Kaj kände sig rätt ofta som en udda fågel, men på biblioteket var han aldrig ensam. På biblioteket var det okej att tänka och tycka om vad som helst. I böckerna hittade man likasinnade långt utanför kommunens gränser. Biblioteket var en myllrande och ständigt överraskande storstad mitt i den lugna lantliga idyllen.

I världen utanför biblioteket kretsade väldigt mycket kring jakt, sport, mopeder och kristen tro. Lite förenklat kan man säga att gemenskaperna speciellt bland pojkar- na byggdes med något av dessa intressen i

“Den unge Kaj kände sig rätt ofta som en udda fågel, men på biblioteket var han aldrig ensam.”

Kaj Korkea-aho. Bild: Rasmus Tåg

fokus. Och av dessa element i omgivningen var det endast tron som började intressera Kaj.

Till skillnad från biblioteket, som aldrig krävde, förmanade, ryckte eller befallde, så hade tron en klar och tydlig ordning. Den

erbjöd en världsbild med tydliga svar och till synes enkla regler att ta sig an och formas av – precis det som en människa som just börjat växa önskar att ska finnas.

Och när det nya årtusendet närmade sig och en ungdomsväckelse drog över bygden var det svårt att inte lyssna. Alla gjorde ju det. När Kaj började gymnasiet var det i en årskull på omkring 80 elever, varav ett sextio-tal hörde till den kristliga skolgruppen som höll morgonandakter och bad på rasterna. Budskapet var ödesmättat, tvärsäkert: Slutet var nära, döden var oundviklig, det fanns rätt, det fanns fel, det fanns gott, det fanns ont, det fanns ja, det fanns nej, och inget däremellan. Vi läste in oss i bönekamrar och lägergårdar och lovade varann att aldrig vika från det enda som betydde något: Bibeln, sanningen.

Däremellan skrev Kaj noveller och dikter, läste böcker och drömde om att bli författare. Han publicerade sin första dikt i Jakobstads Tidning. Dagen efter publiceringen ombads han stanna kvar efter ungdomssamlingen. Det var fel på dikten i tidningen. Den väckte oro om att allt inte stod rätt till med Kajs tro. Det var inte uppbyggligt att skriva så. Och vore det inte bäst att läsa böcker med verkligt värde, böcker som var sanna och uppbyggliga.

Kaj försökte sluta skriva och läsa sådant som inte var uppbyggligt. Han skrev en sång om bibliotekets fara: Don't get lost in the library. Så mycket tid hade Kaj ändå tillbringat i biblioteket att han visste att ungdomsledarna hade alldeles rätt: litteraturen är farlig. Han visste att litteraturen kunde få en att tvivla på att livet var svartvitt. Att littera-

“Så mycket tid hade Kaj ändå tillbringat i biblioteket att han visste att ungdomsledarna hade alldeles rätt: litteraturen är farlig.”

turen starkt motsatte sig tanken på en enda sanning. Att litteraturen med stor tydlighet visade att världen var större och betydligt mer komplicerad än det svenskspråkiga norra Österbotten.

Någonting kliade och skavde. En sträv tvättanvisningslapp i nacken på den tvärsäkra skjortan. Ju längre den fick klia, desto svårare var den att ignorera. Det som kliade var biblioteket – hur dess budskap kunde stämma så väl överens med egna iakttagelser och erfarenheter att det inte gick att bortse från. Hur dess budskap höll streck, också för den hårdaste kritiska granskning. Tron å sin sida, verkade hålla bara så länge man avhöll sig från kritisk granskning.

Det här skrämde Kaj mer än något annat. Vad allt kunde han mista om han fortsatte gå till biblioteket och ta del av vad det erbjöd? Sin tro? Sina vänner? Sitt sammanhang? Sin psykiska hälsa? Om det inte fanns klara svar på frågor om rätt, fel, lidande, livet och döden – hur skulle man då kunna leva? Tron var en oas. Biblioteket innebar ansvar. Tron var ett rep att hålla fast i i stormen. Biblioteket var själva stormen.

Det fanns förstås bara en väg att gå, och flytten bort från den pågående väckelsen till Åbo blev en definitiv brytningspunkt. Fast i Kajs fall var valet väl gjort redan när han sökte en plats på universitetet för att studera litteratur. Som ledstjärna i denna omstörtande livsförändring fanns ironiskt nog en av den kristna trons viktigaste dygder: ärlighet. Att vara ärlig mot sig själv, mot andra, mot livet, mot det man erfar, mot sin osäkerhet, mot sin rädsla. Vuxenblivandets viktigaste läxa: att våga vara rädd, att våga se det komplexa i ögonen och låta rädslan sakta ner och bli ödmjukhet.

Vi behöver bibliotek helt enkelt för att det är så livet och världen ser ut: rad efter rad med historier, tankar, erfarenheter, gåtor och mäktiga samband. Vi behöver bibliotek

Illustration: Terese Bast

för att komma överens med varandra, för att läsning och kunskap gör oss empatiska, försonliga. Vi behöver bibliotek för att hänföras, för att hitta tröst, för att glömma, för att minnas. Att läsa böcker är att lära känna sig själv och andra människor. Genom att läsa, och höra andra människors tankar, formar vi vår världsbild, lindrar vi vår inneboende ensamhet och hävdar vi oss mot vår litenhet.

Biblioteket finns där, i centrum av byn eller staden, utan vare sig torn eller ringande klockor. Det predikar inte, det ger sällan enkla svar men ställer desto fler frågor. I

bibliotekets tystnad får man sitta som man är: det är ett ställe fritt från fördomar, fobier, segregation och krav. Hyllorna är dess liturgi – mångtydigt är dess budskap. Läsning är dess bön. Finländarna är dess församling.

Bibliotek berikar, förändrar och räddar liv: här står ett sådant liv.

Kaj Korkea-aho

Texten är ett tal som Kaj Korkea-aho höll vid invigningen av Bennäs nya bibliotek 27.10.2015.

Litteraturens hjältinnor

Samantha Ellis: *Mina hjältinnor. Eller vad jag lärt mig av att läsa för mycket* (2015)

I boken *Mina hjältinnor eller vad jag lärt mig av att läsa för mycket* får vi följa med författaren Samantha Ellis på en personlig litteraturhistorisk vandring där vi bland annat får träffa Anne på Grönkulla, Jane Eyre, Franny Glass och Esther Greenwood. Ellis går igenom sina favoritromaner som hon läste under sin barndom och uppväxt men tittar nu på dem med nya ögon.

Det här är en underhållande bok för både dem som har läst dessa romaner och för dem som inte tidigare har bekantat sig med karaktärerna, eller som Ellis kallar dem, hjältinnorna. Lika mycket som författaren kort beskriver romanerna och

dess hjältinnor, blandar hon också in sina egna läsoplevelser samt eventuell forskning som gjorts kring hjältinnorna på ett mycket trevligt och läsvänligt sätt. Vi får till exempel läsa om hennes första stora kärlek och hur hjältinnan Franny Glass ur J. D. Salingers roman *Franny och Zooey* kom att hjälpa henne att förstå de eventuella konsekvenserna av deras förhållande.

Boken är klart läsvärd för alla som är intresserade av att läsa om litteratur och självbiografier.

Kristine Bårdén

Läslust i hemmet

Carina Fast: *Läslust i hemmet. Så stödjer du ditt barns skriv- och läsutveckling.* (Natur & Kultur 2015)

När lär sig barn läsa och skriva? – I skolan, svarar många, men Carina Fast beskriver i *Läslust i hemmet* hur förutsättningarna för att tillägna sig litteracitet skapas långt tidigare och att hemmet är den plats där impulserna till att skriva och läsa (i den ordningen) först uppstår.

Många föräldrar och framför allt far- och morföräldrar vill kanske hejda barnens utveckling i det hänseendet, eftersom man tidigare ansåg att den optimala åldern

för läsinlärning var sju år, dvs. när man börjar skolan. Författaren understryker att barn utvecklas olika och därför också lär sig i olika takt. Genom att till exempel uppmärksamma skyltar, låta barnet vara med och skriva inköpslistor, läsa högt, leka språk lekar och samtala med barnet kan man guida barnet in i bokstävernas värld. Carina Fast är lågstadielärare och fil. dr i pedagogik.

Mikaela Byskata-Ahlskog

Advocating for public libraries and library staff.

Röster för biblioteket

<http://www.voicesforthelibrary.org.uk>

En återkommande uppgift för biblioteken tycks vara att på olika sätt hävda och förklara sin existens, speciellt i sämre ekonomiska tider. I Storbritannien har en lobbygrupp skapat webbsidan *Voices for the library* där förespråkare för allmänna bibliotek samlar fakta om biblioteken, bibliotekspersonalens roll och biblioteksbesökares egna historier.

Webbsidan fungerar också som en plattform för olika bibliotekskampanjer. Sidan är värd ett besök om man vill vässa sina argument för bibliotek och få idéer kring hur man kan lyfta fram det viktiga arbete som görs i biblioteken. Under rubriken *What librarians do* (Vad bibliotekarier gör) hittar man t.ex. en lång lista på olika arbetsuppgifter som bibliotekspersonalen utför och som visar hur mångsidigt arbetet faktiskt är. Biblioteken i Storbritannien har kämpat med omfattande nedskärningar i flera år.

Maria Kronqvist-Berg

Praktiska råd för beståndsarbetet

Mona Quick: *Medieplanering för folkbibliotek: objektivt, subjektivt och provokativt* (BTJ, 2014)

Mona Quick, bibliotekarie, bibliotekschef, marknadsförare och konsult, är bekant för dem som deltog i fjolårets årskonferens, där hon föreläste utgående från den andra delen i boken *Medieplanering för folkbibliotek*, om skyltning, uppställning och gallring. Utöver detta omfattar boken hur man gör upp en medieplan och vad den borde innehålla. Även om Quick utgår från svenska förhållanden är största delen av innehållet tillämpbart också i Finland.

Boken har undertiteln "Objektivt, subjektivt & provokativt" vilket beskriver innehållet väl. Quick utgår dels från svensk lagstiftning och undersökningar och dels från egna erfarenheter och exempel från olika bibliotek. Därav blir genomgången både objektiv och subjektiv, men det är ändå lätt att särskilja vad som är vad. Den provokativa biten är när författaren lägger fram sina egna, ibland kontroversiella, åsikter om beståndsarbete. Hon vill ruska om och visa att man kan göra på andra sätt än så som "vi alltid har gjort".

I förordet framhåller Quick att hon är väl medveten om att alla förslag inte är genomförbara överallt: "Min önskan med boken är inte att öka din desperation utan att ge dig inspiration." Med denna försäkran i bakhuvudet känns det tryggt att läsa

vidare. Perspektivet i boken är nutid och några år framåt, alltså inga långtgående framtidsvisioner utan praktiska råd för arbetet här och nu med de medier som nu finns på biblioteken. Quick skriver att det finns en risk i att vi är så fokuserade på nya medieformer att vi glömmer bort att utveckla bättre sätt att hantera fysiska böcker, som fortfarande utgör stommen i de allmänna bibliotekens medieutbud. Hon tar upp många frågor som är värda att fundera på för alla som har att göra med beståndsutveckling: För vem finns biblioteket? Varför köper vi som vi gör och vad lämnar vi bort? Hur mycket ska lånarnas önskemål beaktas och hur kan ett litet bibliotek ha något för alla? Vad är kvalitet?

I boken finns en genomgång av olika målgrupper som bör beaktas och av olika medieslag och vad som är typiskt för deras användning i bibliotekssammanhang. Förutom fysiska medier ryms också e-medier och internettillgång med. Här diskuteras också hur man gör inköp (ansvarspersoner, bokmöten eller spontanköp?) samt principer för fjärrlån och donationer.

I slutet finns ett par kapitel om skyltning och hylluppsättning med många exempel och praktiska tips för den som vill lyfta fram biblioteksmaterialet på nya sätt.

Quick talar varmt för alternativa hylluppsättningar enligt tema och genreindelning på skönlitteraturen. Grundtanken är att vi bör tänka på vad som är enklast för kunden, inte på hur systemet alltid har fungerat. Den här delen av boken är den som är svårast att hänga med i för den som inte är insatt i SAB, men principen kommer fram även om man inte alltid förstår exakt vilka klasser författaren har flyttat runt och slagit ihop.

Quick skriver om saker som hör till det dagliga arbetet på alla bibliotek. Mycket kan kännas självklart, men det kan vara nyttigt att bli påmind om självklarheter och få sina uppfattningar bekräftade. Eller ifrågasatta. Om ingenting verkligt radikalt sker kommer denna praktiskt inriktade bok att vara användbar mer än ett par år framöver.

Lisa Strömsholm

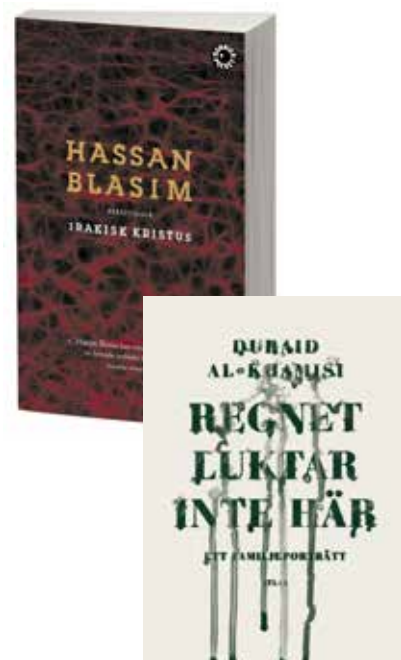
Två böcker om Irak och flyktingskap

Duraïd Al-Khamisi: *Regnet luktar inte här. Ett familjeporträtt* (2015)
Hassan Blasim: *Irakisk Kristus* (2015)

Duraïd Al-Khamisis och Hassan Blasims böcker ger vardera, men på mycket olika sätt, en inblick i den krigs- och skräckpräglade vardag som många av dem som nu söker asyl i Finland har flytt från. Böckerna skildrar också den tryggare, men inte lätta, vardag som möter flyktingarna i det nya hemlandet. Journalisten **Duraïd Al-Khamisi** skriver i sin självbiografiska roman om sin svåra uppväxt i Sverige, dit han kom som 8-årig flykting år 1994 med sin familj. Vi får också glimtar ur det liv i Irak som familjen lämnade bakom sig: en välbärgad tillvaro fylld av gemenskap med släkt och vänner, men också av ständig skräck i

skuggan av landets diktator. **Hassan Blasim** har kallats författaren som har revolutionerat den arabiska litteraturen - från Finland. Han är född i Bagdad, utbildad filmare, tvingades fly år 2000 och kom till Finland fyra år senare. Hans noveller ger röst åt ett stort antal personer, såväl offer som bödlar. De utspelar sig i ett mardrömslikt Irak, men också i Finland och på flyktingförläggningar på vägen. Novellerna har starka surrealistiska inslag; Blasim leker med identiteter (också sin egen) och med berättandet och har jämförts både med Borges och Kafka. Intressant och utmanande läsning!

Malin Hollmén

Styrelsen byttes ut i Stockholm

I samband med styrelsebyttarmötet i december gjorde föreningens gamla och nya styrelse en studieresa till Stockholm. På programmet fanns utöver styrelsemötet besök på olika bibliotek och hos Svensk biblioteksförning.

Ett av biblioteksbesöken gjorde vi till Kista bibliotek, som ligger i Kista galleria och står med titeln Världens bästa bibliotek. Förra året tilldelades biblioteket utmärkelsen "Public Library of the Year Award 2015". Prismotiveringen lyfter fram bland annat bibliotekets läge i ett mångkulturellt centrum, dess satsning på mötet mellan det fysiska och det digitala, dess flexibilitet samt personalens olika kompetenser. Till biblioteket kommer man med rulltrappan direkt från gallerian och möts av ett utrymme där man beaktat de olika behoven hos besökarna. Mellan bokhyllorna finns det bland annat olika platser för läsning, datorer, ett studierum, en scen, en föreläsningssal, en ateljé för barn, ett café samt en rad med hängmattor där man kan läsa, spana ner i gallerian eller varför inte ta en tupplur.

Specialbibliotek för barnlitteratur

En helt annorlunda, men lika inspirerande, värld mötte oss på Svenska barnboksinstitutet (Sbi), ett specialbibliotek för barnlitteratur som ligger granne med Stockholms stadsbibliotek vid Odenplan. Vi togs emot av informatör **Lillemor Torstensson**, som berättade om institutets historia och verksamhet. Biblioteket är främst menat för forskare och andra med intresse för barnlitteratur. Samlingarna består av barnlitteratur utgiven i Sverige (målet är att samla ett exemplar av allt som någonsin publicer-

Hela gänget. Den gamla och den nya styrelsen samlade i Kista bibliotek. Riktigt alla var inte med på studieresan.

ats) samt en stor samling facklitteratur om barnlitteratur. Själva barnlitteraturen finns i slutna magasin. Av den finns endast det pågående årets utgivning framställd i biblioteket. Hela året gör personalen statistik över och analyserar årets böcker för att i mars följande år kunna presentera trender och tendenser i utgivningen under den årligen återkommande Bokprovningsen. (En längre artikel om Bokprovningsen ingick i Bibban 2/2013.)

Besök hos svensk systerförening

Utöver de två biblioteksbesöken besökte vi också Svensk biblioteksförning i deras kansli i World Trade Center vid Cityterminalen. Vi träffade kommunikationschef **Stefan Engström** och samhälls- och utvecklingssekreterare **Jenny Nilsson**, som be-

rättade om aktuella frågor som föreningen jobbar med samt om föreningens aktiva roll som opinionsbildare. Vi utbytte erfarenheter av föreningsarbete och funderade på vidare samarbete mellan föreningarna. Finlandssvenskt branschfolk kan till exempel ha glädje av de översättningar av internationella rapporter som föreningen gjort eller av deras egna rapporter och material som finns fritt tillgängligt på deras webbplats.

Jolanda Tirkkonen

Vårmetet och årskonferensen får nya namn

Finlands svenska biblioteksförnings nya styrelse höll sitt konstituerande möte den 15 januari i Tammerfors. Förutom sedvanliga ärenden bestämdes det att årskonferensen byter namn till Finlands svenska biblioteksdagar och vårmetet till vårseminarium. Med de nya namnen hoppas vi kunna locka ännu fler deltagare än tidigare.

Väl mött i Tammerfors den 13 maj och i Ekenäs den 22-23 september under nya namn!

Ett rum i rummet. Datorsalen i Kista bibliotek, som belönats bl.a. för det lyckade fysiska rummet.

Bekvämt. Från hängmattorna har man utsikt över gallerian som inhyser Kista bibliotek.

Nya i styrelsen

Kristine Bårdén suppleant i styrelsen

1. Jag arbetar på Stadsbiblioteket i Närpes. Till mina arbetsuppgifter hör nästan allt mellan himmel och jord. Det är allt från kundbetjäning och planering av evenemang till katalogisering och anskaffning.

2. Mångsidigheten. En arbetsdag är väldigt sällan den andra lik!

3. Möjligheten att påverka människors väg till läsandet, som till exempel att få barn att upptäcka litteraturens möjligheter och allt vad det innebär. Att kunna ta sin tillflykt till böckernas värld är en rikedom som följer med oss människor livet ut.

4. För mig är biblioteksforeningen en organisation vars uppgift är att bevaka de finlandssvenska bibliotekens samt bibliotekspersonalens intressen. Eftersom foreningen är den enda av sitt slag i Finland är det av största vikt att den är aktiv, lever och mår bra.

Helena Österblad styrelsemedlem

1. Jag jobbar som deltidsanställd biblioteksfunktionär i Malax kommunbibliotek. Tidigare var jag stationerad i Övermalax tills det drogs in 2015. Nu finns bara skolbiblioteket kvar och jag har utlåning där en dag i veckan. Till arbetsuppgifterna hör allt som har med bibliotek att göra: att registrera och katalogisera nya böcker, sköta utlåningsdisken, plasta tidningar och böcker osv.

2. Hanteringen av böckerna är det som jag tycker mest om. Jag är mycket intresserad av litteratur i bokform men inte så intresserad av de nya teknikerna. Jag tycker också att arbetet är mångsidigt då jag har många olika uppgifter att sköta. Dessutom har jag ett läshundsprojekt på gång och jag åker runt till bibliotek och skolor med min afghanhund Molly. Det är mycket roligt och givande att se barnen och hunden i samspel med varandra över en bok.

3. Att biblioteken är gratis och öppna för alla!

4. Man kan inte nog jobba för att biblioteken ska få vara kvar! I dessa tider finns det säkert krafter som vill åt biblioteken och ser dem bara som utgiftsposter för kommunerna. Foreningen är också en samlande kraft för biblioteksfolk i olika delar av landet.

1. Var jobbar du och med vad? 2. Vad är det bästa med ditt jobb? 3. Vad är det bästa med bibliotek? 4. Varför behövs biblioteksforeningen?

Malin Hollmén suppleant i styrelsen och chefredaktör för Bibban

1. Jag jobbar sedan år 2015 som servicechef för Sibbo bibliotek, alltså bibliotekschef med allt vad det innebär. Före det jobbade jag särskilt med bibliotekets barnverksamhet och evenemangsverksamhet. Jag bytte bransch för fem år sedan och har tidigare jobbat som journalist.

2. Jag tycker att biblioteksbranschen är otroligt dynamisk. Det händer en massa just nu. Det ordnas fortbildningar, det finns nätverk och samarbetsprojekt och hur många intressanta tåg som helst att hoppa på. Jag tycker också om personalarbetet. Det är inte alltid lätt, men jag tror att man utvecklas mycket själv genom det.

3. Det bästa ur kundernas synvinkel är nog att biblioteket är en inspirerande plats som välkomnar alla. De flesta bibliotek har generösa öppettider. Man kan komma till biblioteket ensam eller tillsammans med andra, för att hitta spännande berättelser, fördjupa sin kunskap om något ämne, njuta av kulturupplevelser, delta i diskussioner eller helt gratis låna hem allt mellan himmel och jord.

4. Finlands svenska biblioteksforening ser jag som ett språkrör för de svensk- och tvåspråkiga biblioteken, den instans som för deras talan. Foreningen skapar tillfällen för den finlandssvenska bibliotekspersonalen att mötas och förkovra sig på sitt eget modersmål, vilket är viktigt. Jag hoppas att vårt vårseminarium och våra finlandssvenska biblioteks dagar i höst ska locka riktigt många. Jag tycker att foreningen också kunde vara hela den finländska biblioteksvärldens kontaktlänk till Norden.

Nina Åbrandt styrelsemedlem

1. Jag jobbar som biblioteksfunktionär på Kronoby kommunbibliotek.

2. Böckerna, kulturen och människorna, som tillsammans skapar en öppenhjärtlig plats för möten och upplevelser. Och jag hyser fortfarande, efter snart 20 år i branschen, barnslig förtjusning över nya böcker!

3. Att det är till för alla!

4. Jag ser foreningen som ett forum och en samlingsplats för kollegor. Den möjliggör också samarbeten och resor, som inspirerar en i vardagsjobbet.

Medlemsträff

I väntan på höstens bokmässan i Helsingfors visar Bibban en bild från mässan 2015, då Södra Finlands sektion ordnade en träff för medlemmarna. Ett tjugotal personer samlades vid Svenska litteratursällskapets monter där förlagschef **Liisa Hakamies-Blomqvist** berättade om SLS förlag och dess utgivning. Det är alltid roligt att träffa kolleger och alla var överens att träffen var ett lyckat initiativ! (MG)

De finlandssvenska biblioteksdagarna

De finlandssvenska biblioteksdagarna, tidigare årskonferensen, hålls i år i Raseborg 22-23.9. Temat är "Yrkesroller på biblioteken" och platsen Ekenäs bibliotek. Mera information kommer i nästa nummer av Bibban, på hemsidan och på Facebook inom kort.

Boka dagarna redan nu!

Årets biblioteksgärning

Styrelsen efterlyser kandidater till priset för årets biblioteksgärning som delas ut vartannat år.

Skicka dit förslag med motivering senast den 15.8.2016 till ordforande@fsbf.fi.

Meddela oss din e-postadress

Vi vill gärna ha din e-postadress för att kunna skicka ut medlemsinformation snabbare och billigare. Skicka adressen till medlem@fsbf.fi.

FSBF 2016

Styrelsen

Karolina Zilliacus, ordförande
bibliotekschef, Pargas stadsbibliotek
ordforande@fsbf.fi
Tel. 044 761 2674

Lisbet Muurinen, vice ordförande (SFS)
informatiker, Vanda stadsbibliotek
lisbet.muurinen@vantaa.fi

Mikaela Byskata-Ahlskog, sekreterare (ÖS)
biblioteksfunktionär, Kronoby kommunbibliotek
mbyskata@gmail.com

Maria Kronqvist-Berg, kassör (ÖS)
bibliotekschef, Malax kommunbibliotek
maria.kronqvistberg@malax.fi

Helena Andersson, medlemsansvarig (SFS)
servicechef, Esbo stadsbibliotek
helena.andersson@espoo.fi

Helena Österblad, ordinarie (ÖS)
biblioteksfunktionär, Malax kommunbibliotek
helena.osterblad@malax.fi

Lisa Strömsholm, ordinarie (SFS)
barnbibliotekarie, Raseborgs stadsbibliotek
lisa.stromsholm@raseborg.fi

Malin Hollmén, suppleant (SFS),
chefredaktör för Bibban
Servicechef för bibliotekstjänster, Sibbo bibliotek
malin.hollmen@sibbo.fi

Eva Höglund, suppleant (SFS)
bibliotekarie, Åbo Akademis bibliotek
eva.hoglund@abo.fi

Martin Ginström, suppleant (SFS)
bibliotekarie, Svenska litteratursällskapet
bibliotek
martin.ginstrom@sls.fi

Lena Sågfors, suppleant (ÖS)
pedagogisk informatiker, Vasa stadsbibliotek
lena.sagfors@vaasa.fi

Kristine Bårdén, suppleant (ÖS)
biblioteksfunktionär, Närpes stadsbibliotek
kristine.barden@narpes.fi

Nina Åbrandt, suppleant (ÖS)
biblioteksfunktionär, Kronoby kommunbibliotek
nina.abrandt@kronoby.fi

Södra Finlands sektion (SFS)

Ordförande: Lisbet Muurinen
Sekreterare: Martin Ginström

Österbottenska sektionen (ÖS)

Ordförande: Mikaela Byskata-Ahlskog
Sekreterare: Maria Kronqvist-Berg

Medlemsavgift

Ordinarie medlem 25 €
Studerande, arbetslösa, pensionärer, moderskaps- och vårdlediga 10 €
IBAN: FI1280001270200513
BIC: DABAFIHH
Referensnummer: 30 050 15
Betalarens namn bör vara samma som medlemmens.

Adressändringar

Meddelas per epost till medlem@fsbf.fi
Webbplats: www.fsbf.fi

Ålborg huvudbibliotek: Lekrum, med jättelego såklart.

Stockholms stadsbibliotek: Readcyclo dina böcker.

Biblioteksglimtar

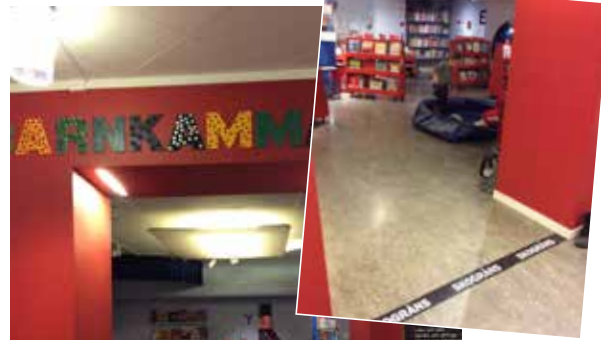
Det finns många finurliga lösningar och inspirerande miljöer på bibliotek. Har du fotat någonting som du vill dela med dig av? Sänd din bild till bibban@fsbf.fi, berätta på vilket bibliotek bilden är tagen och vad den föreställer.

DOKK1, Århus: Bibliotekskaféets uteservering.

Uppsala stadsbibliotek: Vägen ned till barnavdelningen har tips om vad man kan göra där.

Uppsala stadsbibliotek: Skogräns till kombinerat lek- och bilderboksrum.

Uppsala stadsbibliotek: Tid för ett parti schack?

Stockholms stadsbibliotek: Barnvagnsparkering.

DOKK1, Århus: Konst för barn.

Till vänster: **Uppsala stadsbibliotek:** Scen för författargäster.

Till höger: **Ålborg huvudbibliotek:** En enkel soffa.

Trivas@jobbet.nu

VÅRSEMINARIUM MED VÅRMÖTE I TAMMERFORS 13.5.2016

Välkommen till Finlands svenska biblioteksförenings vårseminarium med vårmöte, som i år ordnas av Österbottniska sektionen och undantagsvis hålls i Tammerfors. Seminariet tar upp olika aspekter av välmående på arbetsplatsen och har ett författarinslag med Sara Jungersten, aktuell med boken #döden. Kallelsen och verksamhetsberättelsen finns till påseende på www.fsbfi.fi

MEDVERKANDE

LEIF WESTERLUND

Leif Westerlund är till sin grundutbildning präst och psykoterapeut och arbetar nu som familjeterapeut med privat mottagning i Jakobstad. Leif har i 26 års tid jobbat på kyrkans familjerådgivning i Vasa, av den tiden 25 år som chef. Jämsides med familjeterapin har arbetslagsfrågor hela tiden intresserat. Att handleda olika arbetslag genom förändringsprocesser, fusioner och kriser, har varit en väsentlig del av arbetet. Uppdrag av denna typ har bl.a. funnits inom skolvärlden, församlingar, sjukhus, företag och organisationer samt banker.

Det som fascinerar Leif i mötet med människor både inom terapin och ute på olika arbetsplatser, är hur viktigt det är för den enskilda människan att kunna greppa sin situation och få berätta sin berättelse. Det är med våra berättelser vi skapar både den egna och den kollektiva verkligheten. Det är också i de många berättelserna som resurserna till ett meningsfullt liv finns.

SARA JUNGERSTEN

Sara Jungersten gav ut sin första roman "Wannabe" 2011. Utöver det rent skönlitterära skrivandet jobbar Sara som skrivande frilansjournalist och upprätthåller en personlig blogg. Hennes senaste bok #döden utkom 2015.

NINA ÅBRANDT

Nina Åbrandt jobbar på Kronoby kommunbibliotek som biblioteksfunktionär. Hon är också yogalärare, energisk motionär och brinner för rörelse i alla former. För henne är det självklart att väva in rörelseglädje både i livet och arbetet och hon uppmuntrar gärna andra att göra det samma. Inspiration får hon via sociala medier och i bokhyllan, något som hon gärna tipsar vidare om.

NORDENS HUS, Otavalankatu 9, Tammerfors, start kl. 9.00.

Anmälning: konferens@fsbf.fi eller tfn 044283 10 60

Sista anmälningsdag 29.4.